

GRUMTYNĖS UŽ VALSTYBĖS ŪKIO NEPRIKLAUSOMYBĘ

Dabartiniame pasaulyje norint užgrobti kitą valstybę, nebūtina į ją įsiveržti su tankais arba bombonešiais. Jos nepriklausomybę galima visiškai sunaikinti, sau pajungus tos valstybės ūkį.

Gera žinoma, kad sovietų okupacijos laikais Lietuvoje buvo pristatyta daugybė didžiulių įmonių, tačiau jos galėjo veikti tik bendrame bolševikinės imperijos ūkio tinkle. Daug naujų įmonių gamino detales ir mazgus, bet ne vartojimui tinkamus daiktus. Visos žaliavos į tokią gamyklą būdavo atgabenamos iš gana toli, o visa produkcija išvežama. Kas likdavo Lietuvoje? Dūmai, kiti taršalai bei didelės masės šiose gamyklose besidarbuojančių, taip pat iš už tūkstančių mylių atvežtų kitataučių.

Visa techninė dokumentacija buvo "vieninga", t.y. rusiška. Sovietų ūkis iš esmės tebebuvo "natūrinis": didžioji produkcijos dalis buvo skirta vidaus rinkai. Bendradarbiauti su kitomis valstybėmis trukdė ne tik technologinis atsilikimas ir labai prasta gaminių kokybė, bet ir nesuderinti gamybos normatyvai, skirtingos staklių bei kitų įrenginių sistemos.

Atkūrus nepriklausomybę, imperija tuoj pat nutraukė buvusius ūkinius ryšius su Lietuva ir pradėjo jos blokadą: nebepardavė žaliavų ir nebepirko produkcijos. Milžiniškos rusiškos gamyklos, davusios darbą ir uždarbį šimtams tūkstančių žmonių, liko neberekalingos. Tie šimtai tūkstančių darbininkų

neteko savo vienintelio pragyvenimo šaltinio. Todėl reikia stebėtis, kad gana žymi jų dalis (ne tik nebenorintys grįžti namo kolonistai, bet ir vietiniai) netrukus ėmė reikšti nepasitenkinimą.

Nereikia net būti ypatingu ūkio planavimo specialistu, kad bent apytiksliai suvoktum, kokių milžiniškų lėšų ir kiek laiko reikia, norint pertvarkyti gamybą ir rasti naujas rinkas. Imperinės jėgos, planuojančios susigrąžinti ką tik prarastas pozicijas, sukėlė nemažą propagandinę kampaniją apie neva "separatistų" nutrauktus ekonominius ryšius ir "antiliaudinių nacionalistų režimą".

Tačiau Lietuva turi vieną gana svarbią ypatybę, išskiriančią ją iš kitų nesenai išsivadavusių valstybių – gana tvirtą energetikos bazę. Tas, kuris turi pakankamai energijos, gali plėtoti savarankišką gamybinių įmonių veiklą, modernizuoti visą valstybės ūkį. Sutrukdyti šiam procesui arba jį pajungti buvusios imperijos interesams galima, tik užvaldžius energetiką. To ir siekia imperinės Rusijos jėgos.

Šiuo metu didžiausios grumtynės vyksta dėl naftos ūkio pavaldumo ir elektros tinklų perjungimo. Tai nėra ginčas, kas valdys Mažeikių įmonę – "LUKoil" ar "Williams International". Tai Lietuvos ūkio būties klausimas: ar šis ūkis galės būti tvarkomas savarankiškai, ar jis visiškai priklausys nuo Rusijos įnorių. Rusija reikalauja ne tiek pačios įmonės turto, kiek

teisės ją valdyti.

"Williams" nėra labdaros organizacija, veltui dalijanti milijonus ir dieną naktį galvojanti, kaip Lietuva gali geriau išspręsti savo socialines problemas: sukurti naujas darbo vietas, padidinti pensijinį aprūpinimą ir pan. Amerikiečių kompanija galvoja apie pelną, kurį galima padidinti, iš esmės modernizavus šią įmonę, pritaikius joje naujausią vakarietišką technologiją. Jų tikslas – pasiekti, kad gamyba vyktų nuolat, kad jos nereikėtų kartas nuo karto stabdyti, nes kažkas užsimanė nebetiekti žaliavos, kad produkcija išaugtų keleriopai, o gamybos sąnaudos sumažėtų. Bet juk toks tikslas atitinka ir vartotojų poreikius.

Ką jie siūlė?

Palyginkime tai, remdamiesi spaudoje paskelbtais duomenimis:

1. "Williams" parengė "Mažeikių naftos" veiklos vystymo planą. Iki 2004 metų į įmonę planuojama investuoti 700 mln. dolerių. Atnaujinta "Mažeikių nafta" taps viena iš moderniausių naftos perdirbimo įmonių Europoje. Ji gamins iki 16 mln. tonų produkcijos per metus. Vienos naftos tonos perdirbimo sąnaudos sumažės nuo 100 iki 55 litų. "Laikas nėra mūsų sąjungininkas, - sakė "Williams" atstovas R. Majors. - Norint, kad įmonė išgyventų, reikia nedelsiant pradėti ją modernizuoti".

2. Lietuvoje veikiančios turto valdymo bendrovės

Birželio 14-oji – Gedulo ir Vilties diena

Jonas Šalna

KELIAS Į NAMUS (Tėvui)

Garvežys juodų dūmų tolumoj,
Su rauda ir juoda praeitim
Palieka nuosėdas.
Kalnai ir ledynai uždengti miglų.
Virš žvilgsnių mėlynuoja dangus.
Gervės padanges užkloja sparnais.
Jos visos kažkur pakely į namus.
Jų kelių rodyklės
Išsibarsto viena kryptimi.
Mažas trupinėlis paliktos laisvės
Atšildo ir gaivina širdį užmirusią,
Paverstą į ledą šiaurinių speigų.

Kelias tiesus raukšlėtu žemės veidu.
Kaip niekad švilpiančios abejonės:
Gal nesustos?

Vaikai jau suaugę, buvę saulėtais veidais,
Ar bus jam leista išmyluoti ir išbučiuoti
Be laiko pasenusiais katorgų metais?
Ar jie supras šviesių regėjimų spalvas?

Ten švyturys, regėdamas ženklus,
Atsigręžia namų kryptim.
O čia, nudangintam į pasaulio kraštą,
Apiplėštam ir nuskurdintam
Atsiranda švyturio spinduliai,
Krašte, kur džiaugsmas suvyniotas
Į parskrendančių gandrų takus.

Jau netoli šis kraštas, lūkesčiais skandintas.
Ak, širdis iššoks, krūtinėj nesutilpus.
Tėviškės dūmai gaivina jausmus,
Kvėpuoja tirštėjantį orą, atplaukiantį iš laukų.
Lūpos nejučia judina užmirštą malda,
Dangus iškloja šventąją žemę žiedais.

Stoja traukinio ratų suktis,
Kojos neišlaiko nuskurdusio svorio,
Lūpos nuskęsta juodojo žemėj gražintoj,
Žemėj, kur bus lemta numirti.

"Nord Europa LUKoil Invest Holding" generalinis direktorius Ivan Paleičik teigė, kad jie nuo 1991 metų dirba Mažeikiuose ir visą laiką stengiasi padėti įmonei. "LUKoil" ir šiandien yra pagrindinis žaliavos tiekėjas.

Buvęs Lietuvos ūkio ministras V. Babilius paaiškino, kad rusų kompanija siekė tapti "Mažeikių naftos" operatore. Ji norėjo įsigyti 51 proc., o blogiausiu atveju – nors 33 proc. "Mažeikių naftos" akcijų. Be to, "LUKoil" garantavo tik 4 mln. tonų tiekimą per metus.

Lietuvos Vyriausybei pasidomėjus, kiek "LUKoil" galėtų už visa tai pasiūlyti, jokio aiškaus atsakymo negauta, bet buvo užsiminta, kad šiai kompanijai pavyko įsigyti Ukrainoje naftos perdirbimo įmonę už simbolinę sumą – 50 dolerių.

Pasidomėjus "LUKoil" veikla keturiose jo naftos perdirbimo gamyklose, paaiškėjo, kad nė viena iš jų nėra modernizuojama. Be to,

skeptiškai reikėtų žiūrėti ir į "LUKoil" ketinimus "Mažeikių naftos" produkciją parduoti Rytuose. Jau dabar bendrovė neatgauna pinigų iš Ukrainos ir Rusijos už savo produkciją. "Jeigu norime turėti dar vieną Baltarusiją – prašom", - sakė V. Babilius.

Rizika

"LUKoil" atstovas Ivan Paleičik tvirtino, jog Mažeikių įmonė bus pelninga tik tuo atveju, jeigu perdirbs rusišką naftą. "Williams-Lietuva" generalinis direktorius Randy Majors nurodė, kad jie taip pat rizikuoja savo kapitalu ir gera reputacija. Anot jo, pagal Vakarų standartus "Mažeikių nafta" jau yra bankrutavusi įmonė, kadangi jos skolos siekia 285 milijonus JAV dolerių.

"Mažeikių naftos" generalinis direktorius Gediminas Kiesus pateikė skaičiavimus, kiek pabrangtų benzinas, jei

(Nukelta į 4 p.)

Iškilmės Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos priėmimo į NATO proga. Trečias iš kairės: JAV kongresmenas D. Kucinich. Jo dešinėje – Lenkų kongreso viceprez., dr. M. Bienia, kairėje – šio kongreso prezidentas J. Borkowski, ilgametis čekų vadovas Vaclav Hyvnar, LR Gen. Garbės konsulė Ingrida Bublienė, dr. V. Stankus ir dr. R. Šilkaitis. J. Jasaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **POPIEŽIAUS PALINKĖJIMAS.** Popiežius Jonas Paulius II gerai prisimena savo ganytojišką kelionę į Lietuvą prieš šešerius metus, ypač maldas Aušros Vartuose ir Kryžių kalne. "Šis kalnas yra unikalus tikėjimo simbolis, svarbus visai krikščioniškai Europai", - lietuviškai sakė Šventasis Tėvas, birželio 8 d. Lenkijos Elko mieste sveikindamas Prezidentą Valdas Adamkų, Lietuvos vyskupus ir visus maldininkus, atvykusius iš Lietuvos į Popiežiaus aukojamas šv. Mišias. Jonas Paulius II ragino žmones "tikint Dievu, kurti Lietuvą, atvirą Europai ir visai žmonijai", kvietė melstis už valstybės vadovus, kurie rūpinasi visuomenės gerove, kad jie dirbtų visų žmonių labui. Po šv. Mišių Prezidentas V. Adamkus kelias minutes bendravo su Jonu Pauliumi II. Prezidentas pakvietė Joną Paulių II dar kartą apsilankyti Lietuvoje.

• **PREZIDENTAS PASIRASĖ.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus birželio 7 d. pasirašė įstatymą, kuriuo amerikiečių kompanijai "Williams International" leidžiama įsigyti kontrolinį koncerno "Mažeikių nafta" akcijų paketą po to, kai iš Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadoriaus Vilniuje Keith C. Smith gavo patikėjimą, jog Vašingtonas teikia didelę reikšmę "Williams" investicijoms ir laiko jas strateginėmis.

• **PRIESAIKA.** Birželio 10 d. Seime prisiekė naujosios Vyriausybės vadovas Rolandas Paksas ir jo kabineto nariai. Priesaiką priėmė Seimo Pirmininkas V. Landsbergis. Priesaikos ceremonijoje dalyvavo Prezidentas Valdas Adamkus.

• **VYRIAUSYBĖ PRADĖJO DARBĄ.** Baigėsi tarpvaldžio laikotarpis, prasidėjęs gegužės 3 dieną, atsistatydinus G. Vagnoriaus vyriausybę. Birželio 10 d. Seimas pritarė Rolando Pakso vyriausybės programai ir suteikė jai įgaliojimus veikti. Už Vyriausybės programą balsavo 80 Seimo narių, prieš – 18, susilaikė 22 Seimo nariai. Vyriausybės programai pritarė konservatoriai ir krikščionys demokratai. Birželio 10-ąją naujam Premjerui sukako 43 metai.

• **SVARBIAUSI UŽDAVINIAI.** Naujoji vyriausybė ketina pirmenybę teikti naujų darbo vietų kūrimui, eksporto skatinimui, verslo sąlygų liberalizavimui, savivaldos stiprinimui, piliečių saugumo užtikrinimui, ilgalaikių strateginių nuostatų stiprinimui švietimo, kultūros ir sveikatos srityse. R. Pakso vertinimu, tai gana nelengvi naujos Vyriausybės įsipareigojimai tokiai neilgai – 18 mėnesių kadencijai. Premjeras minėjo ir energetikos ūkio, visuomeninio transporto, biudžeto formavimo, valstybės funkcijų problemas. Vyriausybės programos vykdymo planą ketinama parengti per tris mėnesius.

Prezidentas V. Adamkus sakė, kad naujai Vyriausybei nebus lengva. Šalies ūkio ir finansų padėtis – sudėtinga. Yra rimtų socialinių problemų. Reikia racionalių sprendimų energetikos, biudžeto formavimo ir kitose srityse.

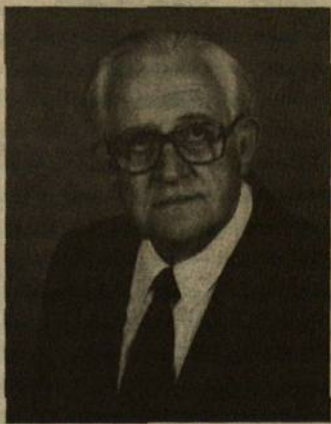
• **KURIAMA DAR VIENA POLITINĖ ORGANIZACIJA.** Politinę kaimo sąjungą, kuri padėtų žemdirbiams, žada įkurti Lietuvos ūkininkų sąjungos (LŪS) suvažiavimo delegatai. Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas Jonas Čiulevičius sakė, kad naujoji organizacija atstovautų žemdirbių bei kitų kaimo gyventojų interesams savivaldybėse ir Seime, panaikintų jau dešimtmetį besitęsiantį kaimo supriešinimą, žemės ūkį padarytų pirmenybine valstybės ūkio šaka.

• **KOMUNIZMO GARBINTOJAI NEGAILI MILIJONŲ.** Kol Druskininkų verslininkas Vilius Malinauskas toliau kuria būsimą "skulptūrų" parko Grūto miške planus ir šveičia nuo stabų rūdis, žmonės renka protesto parašus. V. Malinauskas tikina kasdien gaunąs iš Lietuvos gyventojų laiškus, palaikančius jo idėją. Protesto laiškus nėra gavęs. 200 ha žemės plotas yra nupirktas specialiai parkui kurti. V. Malinauskas tam jau išleido 1 mln. litų, – rašo "Lietuvos žinios".

• **SRIUBOS LĖKŠTĖ – PROFESORIUI.** Maestro Zigmą Venckų valdiškos karštos sriubos lėkštė paskatino atsakyti minčių apie pasitraukimą iš gyvenimo. "Lietuvos žiniuose" rašoma, jog profesorius, visą gyvenimą dirbęs, išleidęs ne vieną Muzikos akademijos studentų kursą, šiandien gauna 380 litų pensiją ir vienišas laukia savo garbaus jubiliejaus. Negi tik tiek galima užgyventi per penkiasdešimt darbo metų?

• **KAS VALDO LIETUVOS SIENAS?** "Lietuvos žinios" rašo, kad "Lietuvos pasienis - kiauras rėtis, nes čia šeiminkauja buvę KGB pareigūnai ir kaliniai". Laikraštyje primenama, kad gegužės mėnesį Kaune su įkalčiais sulaikytas Izraelio pilietis Aleksandr Lempert sulaikytas vienam mėnesiui. Šio laikotarpio gal ir užteks išsiaiškinti, koku būdu izraelietis, kuris jau anksčiau buvo pažeidęs vizų režimą ir neturėjo teisės iki 2001 metų sausio 15 dienos atvykti į Lietuvą, vėl atsidūrė Kaune. Tačiau jau dabar akivaizdu, kad be "budriųjų" Lietuvos pasieniečių pagalbos čia neapsieita. Veikia visa grandinė, per kurią užsienio piliečiai be vizų patenka į mūsų šalį. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Kosovo konflikto, prasi-dėjusio kovo 24 d., sprendimas sukėlė įvairius atgarsius. Visi pateisina prezidentą B. Clinton, kai šis labai nenori siųsti į buvusią Jugoslaviją Amerikos kariuomenę. Ypač to nenori viceprezidentas Al Gore. Jis bijo, kad prasidėjus rinkimų kampanijai, jo kandidatūrai labai pakenktų, jei televizijoje kasdien būtų rodomi vaizdai su amerikiečių kareiviais, grįžtančiais karstuose iš tolimųjų Balkanų, žuvusių kare už albanų teises. Todėl B. Clinton bandė aviacijos bombardavimais palaužti Serbijos vadų užsispyrimą. Jis taip pat nenorėtų baigti savo kadenciją su ilgai užsitęsusiū karu, kuriame būtų neįmanoma išvengti amerikiečių karių žuvimo.

Užsienio korespondentai tvirtina, kad Amerikos užsienio politika geriausiai veikia, kai ją formuoja stiprus valstybės sekretorius. Šaltojo karo metais stipriais sekretoriais buvo laikomi John Foster Dulles arba Henry Kissinger. Stipri valstybės saugumo viršininku buvo laikomas ir prezidento J. Carter patarėjas Zbigniew Brzezynski. Šiuo metu kassavaitiniams saugumo reikalų susitikimams pirmininkauja korespondentų minimas "ABC klubas". Tai iš pirmųjų pavardės raidžių sudėliotas pavadinimas, reiškiantis: Albright – Berger – Cohen. Sakoma, kad saugumo patarėjui, atsargiam teisininkui, vadovaujančiam valstybės saugumo tarybai, daugiausia rūpi, ką pasakys Kongresas. Kandidato į prezidento vietą Texas valstijos gubernatoriaus Bush patarėjo užsienio reikalams Richard Perle nuomone, dabartinėje saugumo patarėjų komandoje nėra nė vieno strategiškai mastančio žmogaus. Tai esanti silpniausia komanda nuo II pasaulinio karo pabaigos.

Jugoslavijos prezidentas S. Milošević ne tik neklauso NATO reikalavimų, bet ir pats balandžio 29 d. kreipėsi į Tarptautinį Hagos teismą, reikalaudamas pasmerkti NATO už masinius bombardavimus ir tuoj sustabdyti oro antpuolius, nes jie pažeidžia Jungtinių Tautų chartiją. Ta-

DIKTATORIUS TRAUKIASI

čiau teismas šį Jugoslavijos reikalavimą atmetė.

Trumpą pareiškimą šiuo tarptautinės teisės klausimu paskelbė Bob Dole, buvęs JAV Senato daugumos vadovas ir JAV respublikonų partijos kandidatas į prezidento vietą. Senatorius pareiškė, kad byla Tarptautiniame teisme Slobodanui Miloševićui turėjo būti iškelta prieš penkerius metus, nes tas asmuo suplanavo genocidą Kroatijoje, Bosnijoje ir Kosove. Senatorius pareiškė nesuprantą, kodėl dabartinė JAV administracija dar ieško įvairių kompromisų, daro visokias nuolaidas ir net rengiasi taikos deryboms su karo nusikaltėliu, tartum jokio tarptautinės institucijos apkaltinimo nėra buvę. Toliau Bob Dole reikalauja, kad visi diplomatiniai ryšiai su Jugoslavijos žudiku būtų nutraukti, nes jis per paskutinius tris mėnesius suplanavo tūkstančių albanų sunaikinimą ir išvijo iš namų apie milijoną nekaltų žmonių. Vien sėdėjimas prie vieno stalo ir derybos su karo nusikaltėliu būtų smūgis Amerikos dorovei. Amerika turėtų reikalauti, kad Rusija ir kiti Jugoslavijos šalininkai nutrauktų su S. Miloševićium visus ryšius, išskyrus jo areštą. Senatorius Bob Dole pabrėžė, jog derybos su Belgrado žudikais nereikalingos, nes NATO jėgos gali išspręsti savo uždavinį ir be jų pritarimo. Argi administracija tikisi, kad albanų pabėgėliai sugrįš į savo sudegintas sodybas, jei S. Milošević ir kiti jo sėbrai toliau liks Jugoslavijos vadovais?

Bob Dole pakartotinai reikalauja, kad Amerikos vyriausybė vadovautų S. Miloševićiaus pristatymui į Hagos teismą. Šis asmuo jau aštuoneri metai vadovauja "etniams valymams". Jo palikimas valdžioje pasmerktų Serbiją nedemokratiškai, beviltiškai režimui ir despotizmui. Serbų nacionalizmo išsišokimai dar tebėra gyvi Bosnijoje, nes ten dar tebeveikia pagarsėję karo nusikaltėliai. Tokios klaidos negalima kartoti Serbijoje.

Birželio 3 d. visame pasaulyje nuskambėjo žinia: S. Milošević nusileido. Jo vadovaujama vyriausybė priėmė, o Jugoslavijos parlamentas patvirtino taikos planą, kuriame žadama sustabdyti visus karo veiksmus ir išvesti iš Kosovo visus Serbijos kareivius. Numatoma palikti Kosovą tarptautinei kariuomenei, kurioje svarbiausią vaid-

menį turėtų NATO valstybės. Jos sustabdytų aviacijos antpuolius ir sudarytų taikos priežiūros planą. Po to sektų netrukdomas albanų karo pabėgėlių sugrąžinimas į savo namus. Jugoslavijos pasiūlyme numatoma sudaryti laikinąją Kosovo administraciją, kurią prižiūrėtų Jungtinių Tautų Saugumo taryba. Ji padėtų Kosovo žmonėms sudaryti vyriausybę. Kosovo gyventojai gautų gana plačią autonomiją ir galėtų demokratiškai tvarkytis, kaip Jugoslavijos federacinės respublikos dalis.

Šį planą Jugoslavijai įpiršo trys svarbiausi taikos pasiuntiniai: Suomijos prezidentas Martti Antisaari, kuris atstovavo Europos Sąjungai, Rusijos specialusis atstovas, buvęs premjeras Viktor Černomyrdin, kuris jau penkis kartus lankėsi Belgrade, ir amerikietis diplomatas Strobe Talbott. Pastarasis jaunystėje gyveno su būsimuoju prezidentu B. Clinton viename kambaryje, kai abu studijavo Oksfordo universitete, Anglijoje.

Tačiau taikos planas birželio pradžioje nebuvo įgyvendintas. NATO ir pramoninių pasaulio septynių galybių diplomatams bei Rusijai tariantis Bonoje ir kituose Europos miestuose, Makedonijoje susitiko Jugoslavijos kariuomenės vadai su NATO generolais. Čia vėl iškilo nauji klausimai ir nauji ginčai. Serbai skundėsi, kad siūlomuose planuose visai neminimos Jungtinės Tautos. Todėl NATO lėktuvai toliau daužė karinius Kosovo taikinius, o serbai generolai aiškinosi, kas sudaro "karines jėgas", kuo skiriasi į karinę tarnybą pašauktas kareivėlis nuo pasienio policijos tarnautojo, muitininko, serbų paminklo ginkluoto saugotojo. Esą jiems neaiškus Albanų išlaisvinimo armijos vaidmuo. Politikams tariantis dėl albanų laikinosios valdžios sudarymo, patys albanai prašė iš NATO ginklų, kad galėtų apsiginti nuo serbų.

Rusijos Dūmoje šis taikos planas sukėlė nepalankius atgarsius. Daug jos narių kaltino Rusijos vyriausybę, kad ji "pardavė" serbus, neatlaikė NATO šalių spaudimo. Laikraštyje "Nezavisimaja gazeta" išspausdintas straipsnis, kuriame sakoma, kad Rusijos vaidmuo taikos paieškoje baigėsi "nuliu". Į tai piktai atsiliepė buvęs premjeras V. Černomyrdin, kuris atmetė (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusė metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakcijos skiltis

Gimtadienio dovana

Idomių sutapimų pasitaiko. Tačiau naujojo Lietuvos vyriausybės vadovo veiklos pradžia iš tikrųjų paženklino ilgą sutapimų virtinę. Pasirodo, kad Rolandas Paksas yra lygiai vieneriais metais vyresnis už buvusį Premjerą G. Vagnorių. Abu gimę tą pačią dieną - birželio 10-ąją. Ir štai lyg specialiai - Premjero 43-ojo gimtadienio proga Lietuvos Seimas patvirtino jo sudarytos vyriausybės programą. Tą dieną prisiekė ir pradėjo darbą naujosios vyriausybės nariai.

Tos pačios dienos popietę Seime turėjo įvykti "vyriausybės valanda", nes taip buvo numatyta pagal ilgalaikę darbų programą. Ir tada nebeliko kitos išeities, kaip įteikti dar vieną dovaną naujam Premjerui - nukelti šį susitikimą vėlesniam laikui ir leisti ministrams ramiai pradėti darbą. Todėl prof. A. Sakalo pasiūlymas sutiktas plojimais. Tokie posėdžiai rodomi televizijoje. Tuo metu pirmininkavusiam A. Vidžiūnui teko palinkėti televizijos žiūrovams susirasti gerą filmą.

Gimtadienio proga gauti vyriausybės vadovo įgaliojimus tur būt galima tik vieną kartą gyvenime. Tačiau tokia dovana iš tikrųjų reiškia labai didelę atsakomybės našą. Vyriausybės įgaliojimų laikas - tik pusantros metų. Kai kam iš kabineto narių gali kilti pagunda kuo ramiau praleisti šį laiką. O tai galima padaryti, tik nieko sudėtingesnio nedarant, vengiant aštresnių susidūrimų ir skaudesnių sprendimų. Tada neišvengs priešingų, gal net nesugadinsi tolimesnės politinės karjeros. Deja, dabartinis laikmetis Lietuvoje tokios ramybės nežada. Neveiklumas būtų lygus nusikaltimui. Neatsitiktinai dar net nepradėjęs darbuotis naujame poste, R. Paksas staiga tapo vienu iš populiariausių Lietuvos politikų. Iš jo tikimasi, kad atsiras žymiai daugiau tvarkos, kad gyvenimas pradės gerėti. Laukiama persilaužimo. O tai

įmanoma tik tada, jei visa Lietuvos valdžia imsis daug didesnės atsakomybės, nusiimes neklystančių teisulių kaukes, stengsis išklausti žmones ir suvokti tikrąsias jų rūpesčių priežastis. Reikės pakelti ranką prieš visiškai suįžulėjusius nusikaltėlius, tinginius ir prisiplakėlius. Teks sutraukti painiai su-raizgytus korupcijos siūlus, nedelsiant išsiaiškinti, kaip paskatinti visų ūkio šakų plėtotę. Tokių "smulkmenų", kai buvęs Premjeras pažėrė per pustrečio milijono jį rėmusio laikraščio nuosavai sporto komandai arba kai pasitraukiantis Kultūros ministras paskutinėmis dienomis atleidinėjo iš pareigų jam kažkuo neįtikusius ir dalijo postus savo bičiulių bičiuliams, palikta gana daug. Puvynys jau įsiskverbė į visas ligšiolinės valdymo sistemos grandis. Jo neišvalius, pasekmės būtų labai skaudžios.

Vargu ar visi paskubomis sudaryto kabineto nariai tinka toms sritims, kurioms jie paskirti. Pirmiausia tai pasakytina apie užsienio reikalų ir švietimo reikalų tvarkymą. Keistina ir kabineto struktūra.

Birželis Lietuvai jau ne kartą buvo lemtingas. Yra dar viena data, apie kurią šiomet kažkodėl beveik neužsimenama. Prieš 11 metų, birželio 3-ąją susikūrė Sąjūdžio iniciatyvinė grupė. Jos veikla netrukus pakėlė visą tautą ir atvedė į nepriklausomybę. Tarp rezistentų, Sąjūdžio pradininkų ir Kovo 11-osios Akto signatarų yra pakankamai jėgų, galinčių ją išsaugoti. Reikia tik juos pasitelkti. Jei su naujuoju Premjeru ir Prezidentu ranka rankon ims dirbti ir buvęs Sąjūdžio vadovas - dabartinis Seimo pirmininkas, jei jis pajėgs atsikratyti "nuopelnų kupros" ir suvoks, kurie darbai - svarbiausi (koncertas Maskvoje, kelionė į Kiniją ar energetikos savarankiškumo išsaugojimas), galima tikėtis, kad Lietuvos slydimas į pavojingą prarają bus sustabdytas.

Juozas Žygas

Nors karas Europoje jau dešimtį mėnesių siautėjo, tačiau žmonės Lietuvoje ramiai, lyg kitoje planetoje gyveno. Žinoma, panikos kelti gal ir nereikėjo, bet visuomenei reikėjo nors šiek tiek paaiškinti, kad karo liepsnos gali ir plačiau išsilipti. Be to, buvo per daug visokiomis sutartimis pasitiktėta. Kadangi su Sovietų Sąjunga buvo Tarkos ir nepuolimo sutartis pasirašyta, tai buvo galvojama, kad karas gal pro šalį praeis, ir liksime ramūs, lyg Dievo pauksmėje gyvendami. Nors ministrai į Maskvą skraidė, bet apie įvykių eigą visuomenei visai nebuvo pranešama. O gatvėse ir užėjose buvo skleidžiami gandai, kad Rusija neleis Vokietijai Lietuvos okupuoti. Tačiau visai nebuvo minima, kad Maskva žymiai blogesnes žabangas spendžia.

Bendrai paėmus, tuo metu iš visų kaimynų Rusija buvo laikoma mums draugiškiausia. Žinoma, prie to prisidėjo gerai suorganizuotas po-grindis, kuris, reikalui iškilus, vieną kitą gandrą paleisdavo. Lenkijos ultimatumu metu ir Hitleriui Klaipėdą atplėšiant, gatvėse, baruose ir žmonių susibūrimuose sklandė "žinios", kad Minske yra parengta 300-400 tankų su lie-

BIRŽELIO 15-OJI - DIENA, KAI TANKAI ŽVANGĖJO

tuviškais ženklais. Tokios "žinios" žmonės raminančiai veikė. Bet tuomet mes nesu-pratome, kad panašios "žinios" savaime neatsiranda. Taip pat ir Lietuvos valdžia stengėsi gerus santykius palaikyti. Tad atrodė, kad nebuvo jokių prielaidų priešikiams santykiams atsirasti.

Manychiau, kad ta propaganda, rusiški filmai bei kai kuri spauda, vaizdavusi Rusijos pažangą ir liaupsinusi jos gyvenimo būdą, daugelį žmonių suklaidino. Jeigu jie būtų Rusiją geriau pažinę, tai gal daugelis būtų į Vokietiją patraukę. Po keletos mėnesių, kuomet atėjūnus geriau pažino, jau buvo vėlu, nes gyvenimas jau buvo lyg narve!

Kuomet rusų tankai Vilniaus, Kauno gatvėmis ir vieškeliais dundėjo, klausantis radijo nebuvo galima su-prasti, kad jau vyksta Lietuvos laidotuvės. Tik buvo kar-tojami prašymai laikytis ramiai. O kariuomenės daliniams buvo įsakyta okupantus, atsiprašau, "draugišką" kariuomenę draugiškai pasitikti.

Tie, kuriems tą dieną teko būti Vilniaus ar Kauno centro gatvėse, pamatė tokius vaizdus, kad net šurpas per nugaras nuėjo: prie pravažiuojančių tankų žydės bėgo ir ant jų gėles mėtė. Tas vaizdas daugeliui ne tik šurpą sukėlė, bet ir atmintyje neišdildomai pasiliko.

Radijo programos ir laikraščiai per porą dienų neatpa-

žįstamai pasikeitė. Visais įmanomais būdais buvo kalama mintis apie "išlaisvinimą" ir "išlaisvintojus". Tik niekas nesuprato, kas buvo tie išlaisvintieji ir nuo ko jie buvo išlaisvinti? Tik ta saujelė komunistų, kurie buvo kalinami, tegalėjo sakyti, kad jie - išlaisvinti. Kalbant, pavyzdžiui, apie A. Sniečkų, kuris buvo kalinamas 1939 m. gruodyje - 1940 m. birželyje, tų tas kalinimas išgelbėjo jam gyvybę! Maskvoje tebevyko senųjų komunistų teis-mai. Teko skaityti, kad į Maskvą buvo kviečiamas ir A. Sniečkus. Bet tuo metu jis "sėdėjo" ir į Maskvą nenuvyko. Be to, tų "išlaisvintų" tebuvo tik labai mažas skaičius. Kad būtų išpūdingiau, kartu buvo paleistas ir tam tikras skaičius kriminalistų, kurie buvo rodomi kartu su kalintais komunistais.

Dar net porai savaičių nuo "išlaisvinimo" nepraėjus, prasidėjo masiniai areštai. Iš po nakties dingdavo daugelis žinomų žmonių. Buvo areštuojami politinių partijų, organizacijų, šaulių, studentų korporacijų valdybų nariai ir vadovaujantieji asmenys. Tuo buvo norima palaužti bet kokią galimą pasipriešinimą. Taip buvo rengiamasi ir vadinamam "liaudies seimui". Vadinamieji "išlaisvintojai" staiga tapo teroro sistemos vykdytojais. Virš krašto jau sklandė M. K. Čiurlionio atvaizduotas "Juodasis paukštis", kuris nelaimę reiškė!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

Dūmos kaltinimus ir nurodė, kad taika pamažu bus atstatyta.

Serbijos šalininkai sako, kad kebliausias klausimas yra: ar pirmiau serbai turi išvesti savo kariuomenę, ar NATO pirma turi sustabdyti bombardavimus? Dar kitas klausimas: o kas apgins Kosovo serbus, kurie ten sudaro apie 10% gyventojų. Daug serbų ketina išvažiuoti kartu su kareiviais. Prezidentas B. Clinton vėl ilgai kalbėjosi su Rusijos prezidentu B. Jelcinu, kuris esąs patenkintas savo pasiuntinio veikla ir pritaria, jog žengtas geras žingsnis taikos link.

Keliais sakiniiais

• Pietų Afrikos Respublikos prezidento rinkimus laimėjo didžiausios partijos - Afrikos Tautinio kongreso kandidatas, 56 metų amžiaus

Thabo Mbeki. Parlamente ši partija turės aiškia daugumą. Ligšiolinis valstybės prezidentas Nelson Mandela iš pareigų pasitraukia birželio 16 d.

• Europos Sąjungos valstybių vadų suvažiavimas nutarė organizuoti jungtinę kariuomenę. Pradžioje bus sutelkta 60,000 kareivių.

• Kinijos informacijos ministras, atsiliepdamas į JAV Kongreso kaltinimus Kinijai dėl šnipinėjimo JAV branduolinių ginklų laboratorijose, pavadino juos šmeižtu.

• Laisvasis pasaulis paminėjo dešimtmetį nuo tragiškų įvykių Tiananmen aikštėje. Kinijoje ši sukaktis praėjo ramiai, nes valdžia buvo "pasirengusi": iš anksto buvo suimta 400 "įtariamųjų".

• Izraelio kariuomenės daliniai ir Libano krikščionių milicijos personalas pasitrau-

kė iš kurortinio Jezzine miesto Libano saugumo zonoje. Ši teritorija perduota Libano vyriausybei.

• Rusijos prezidentas Boris Jelcin suteikė malonę mirties bausme nuteistiems 716 kalinių. Tuo daromas spaudimas Dūmai, kad ji panaikintų mirties bausmę, kuri esanti "nekultūringa".

• Slovakijos balsuotojai prezidentu išrinko Rudolf Schuster, demokratinę pažiūrų laisvosios rinkos šalininką, atiduodami jam 57.2% balsų.

• Austrijoje, netoli Salzburg esančiame kalnų tunelyje susidūrus automobiliams, kilo gaisras. Žuvo 14 žmonių.

• Irano prezidentas M. Chatami aplankė kaimyninę Saudo Arabiją. Iranas po 20 metų pertraukos pasikeitė su Anglija ambasadoriais.

GRUMTYNĖS UŽ VALSTYBĖS ŪKIO NEPRIKLAUSOMYBĘ

įmonėje būtų perdirbama vakarietiška, o ne rusiška nafta. Litras benzino kainuotų 7,4 cento brangiau. Tačiau, kaip jau minėta, įmonė bus modernizuojama.

Staigmenos

O tuo tarpu nei iš šio, nei iš to Lietuvoje staiga smarkiai pabrango duona ir benzinai. Visiškai sustojo Ignalinos atominė elektrinė. "Kauno diena" klausia, ar tikrai niekas iš aukščiausios valdžios šulų nežinojo, kokį susitarimą dėl bendro penkių valstybių energetikos sistemų darbo rengiasi pasirašyti "Lietuvos energija":

"Politinės bombos sproginimą sukėlė A. Čiubais atvykimo išvakarėse iš Rusijos atsiųstas Lietuvos ir Rusijos energetikos bendrovių bendradarbiavimo protokolas, kurį turėjo pasirašyti "Lietuvos energijos" vadovas Virmantas Jurgaitis ir Anatolij Čiubais. Protokole nurodoma, kad Lietuvos Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė turi tarnauti Rusijai, Lietuva bendradarbiaus su Rusija, pastačius Lietuvos elektros energijos perdavimo liniją į

(Atkelta iš 1 p.)

Vakarus. Šias formuluotes deryboms pasiūlė pati "Lietuvos energija", o į protokolo projektą įrašė rusai."

Belieka tiesiai paklausti, kas tokius pasiūlymus paruošė ir kas juos užsakė.

"Mūsų kraštas pamažu virsta keistų sprendimų šalimi", - rašo "Kauno dienos" žurnalistas. Tai rodo ir pastarųjų savaitių įvykiai: pasaulyje smarkiai pinga nafta, o benzinai Lietuvoje anądien pabrango. Jau senokai turime grūdų perteklių, kaimyninėse valstybėse kainos irgi krenta, o mūsų duonelės valgytojams - kainų šuolis. Be to, kaip teigia "Kauno diena", Lietuvoje pardavinėti mėsa, pieną ir grūdus jau apskritai nebeapsimoka, todėl daug kas imasi auginti daržoves. Tačiau vidaus rinka prikimšta importo. "Turime perteklių, todėl... importuokime", - kandžiai apibendrina dienraštis.

Grašinimai ir atsakymai

Rusijos energetikos ir elektrifikacijos bendrovės valdybos pirmininkas Anatolij Čiubais pagrasino: "Jeigu

Lietuva šios sutarties nepasirašys, tai atsitikus kokiai nelaimei, ji viena akis į aki susidurs su rimtais padariniais... Ne tik nuostolius, bet ir mirusiuosius ligoninėse apt operacinės stalo ar net sušalusius miestus skaičiuosite". Tuo tarpu, kaip rašoma "Vartuose", Lietuvos elektros tiltas į Vakarus toliau "oro pilių" statybos nepažengė.

Šiomis dienomis Lietuva ėmėsi kai kurių reikšmingų veiksmų. Lietuvos Seimas specialiu įstatymu pripažino, kad "Williams" kompanija yra strateginis investuotojas ir leido jai įsigyti 66 proc. "Mažeikių naftos" įmonės akcijų. Netrukus oficialūs JAV valdžios atstovai kreipėsi į Rusijos valdžią ir išreiškė savo nedviprasmišką nepasitenkinimą, kad nutrauktas naftos tiekimas Mažeikiams. Po kelių dienų nafta vėl ėmė tekėti. Rusija nenori pyktis su valstybe, iš kurios prašo vis naujų paskolų. O Lietuvos valstybės gynimo taryba neleido pasirašyti naujų sutarčių, priimančių elektros tinklus prie Rusijos ir juos paverčiančius buvusios imperijos komercinės veiklos tarpininkais.

Jonas Jasaitis

Į LIETUVĄ SUGRĮŽO VILTIES PREZIDENTAS

(Iš LR Ambasados
Vašingtone pranešimo)

Stasys Lozoraitis jaunesnysis gimė 1924 m. rugpjūčio 2 d. Berlyne. Tėvas - žymus Lietuvos diplomatas ir politikas Stasys Lozoraitis, motina - visuomenės veikėja Vincenta Matulaitytė-Lozoraitienė. Jaunasis Stasys 1935-39 m. mokėsi Kaune M. Pečkauskaitės gimnazijoje. 1939 m. birželyje Lozoraičių šeima persikėlė gyventi į Italiją, kur Nepaprastuoju ir Įgaliotuoju ministru buvo paskirtas Stasys Lozoraitis vyresnysis. Ten Lozoraičius ir užklupo Lietuvos okupacija. Italijoje 1943 m. jaunasis Stasys baigė vokiečių gimnaziją ir tais pačiais metais pradėjo dirbti Lietuvos pasiuntinybėje prie Šventojo Sosto (nuo 1947 m. - atašė, nuo 1952 m. - pirmuoju sekretoriumi). 1944-48 m. mokėsi Romos universiteto Teisės fakultete. Mirus Lietuvos Įgaliotajam ministrui prie Šv. Sosto Girdvainiui, Stasys Lozoraitis tapo misijos vadovu - laikinuoju reikalų patikėtinu.

Aktyviai dalyvavo Italijos lietuvių veikloje, 1950-52 m. buvo Italijos lietuvių bendruomenės laikinojo organizacinio komiteto pirmininkas.

1985 m. Lietuvos diplomatinės šefas Stasys Bačkis pasiuntė Stasį Lozoraitį jaunesnįjį darbui į Lietuvos pasiuntinybę Vašingtone, palikdamas jam ir pareigas prie Šv. Sosto. 1987 m. Stasys Lozoraitis pakeitė Lietuvos atstovo Vašingtone pareigas ėjusį Stasį Bačkį. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Stasys Lozoraitis jaunesnysis tapo Lietuvos Nepaprastuoju ir Įgaliotuoju ambasadoriumi Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Ypač svarbi ir reikšminga Lietuvai buvo Stasio Lozoraičio jaunesniojo veikla Kovo 11-osios Akto priėmimo ir Lietuvos tarptautinio pripažinimo procese. Jis buvo svarbiausias tuometinės Aukščiausiosios Tarybos pirmininko prof. Vytauto Landsbergio patarėjas tarptautinės politikos klausimais, per jį buvo palaikomi ryšiai su

JAV Valstybės departamentu.

1993 m. Stasys Lozoraitis jaunesnysis dalyvavo pirmuosiuose laisvuose prezidento rinkimuose Lietuvoje, ir, surinkęs juose beveik 40 proc. balsų, liko antras. Nepaisant pralaimėjimo, Stasiui Lozoraičiui tautoje prigijo Vilties prezidento vardas. Nuo 1993 m. lapkričio mėnesio Stasys Lozoraitis - Nepaprastasis ir Įgaliotasis ambasadorius Italijoje. Šias pareigas jis ėjo iki pat savo netikėtos mirties Vašingtone 1994 m. birželio 13 d.

Stasio Lozoraičio penktųjų mirties metinių dieną - 1999 m. birželio 13-ąją jo palaikai iš JAV pargabenti į Lietuvą ir birželio 15 d. palaidoti Kaune, Petrašiūnų kapinėse. Lietuvos Vyriausybė sudarė komisiją Stasio Lozoraičio palaikams iš JAV pervežti ir perlaidoti Kaune. Komisijai vadovavo Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

PASAU LIS IR LIETUVA

* **AR ĮSIVIEŠPATAUS TAIKA?** Prasidėjus visiškam Jugoslavijos kariuomenės išvedimui iš Kosovo, NATO paskelbė sustabdanti 11 savaitių vykdytą oro smūgių kampaniją. Slobodan Milošević, kalbėdamas per televiziją, paragino tautą susivienyti, kad būtų atkurta šalis. Jis sakė, jog tarptautinės pajėgos Kosove pasitarnaus taikai. (REUTERS)

* **SAUGUMO TARYBOS NUTARIMAS.** JT Saugumo Taryba, 14-ai narių balsavus "už" (Kinija susilaikė) pritarė Kosovo taikos planui. Planas įpareigoja NATO vadovaujamąsias pajėgas užtikrinti albanų pabėgėlių sugrįžimą, o Jungtinių Tautų administraciją padėti juos apgyvendinti ir organizuoti savivaldą. Rezoliucijoje raginama nedelsiant sustabdyti albanų persekiojimą, išvesti Jugoslavijos kariuomenę ir įvesti tarptautines taikos palaikymo pajėgas. Visos konflikto dalyvės raginamos bendradarbiauti su JT karų nusikaltimų tribunolu Hagoje. Numatytos baudžiamosios priemonės už rezoliucijos nevykdymą. Ši rezoliucija įteisina NATO operacijas Kosove. (REUTERS)

* **LATVIJOS PREZIDENTO RINKIMAI.** Latvijos Seimas nusprendė, kad naujas šalies prezidentas parlamente bus renkamas birželio 17 d. Apsispręsta dėl balsavimo taisyklių, renkant prezidentą. Dabartinio prezidento Guncio Ulmanio kadencija baigiasi liepos 7 d. (REUTERS)

* **PAŽADAS.** Rusijos ministras pirmininkas Sergej Stepas per susitikimą Minske su Gudijos (Baltarusijos) prezidentu Aleksandru Lukašenka pažadėjo dėti visas pastangas, kad būtų užbaigtas visaapimantis Rusijos ir Baltarusijos susivienijimo sutarties projektas. Kalbėdamas apie Rusijos ir Baltarusijos santykius, S. Stepas pabrėžė, kad būtina pradėti įgyvendinti konkrečius abiejų valstybių vadovų susitarimus. (INTERFAX-ZAPAD)

* **NORĖTŲ GRĮŽTI Į PRAEITĮ.** Kijeve įvyko tarp-parlamentinė konferencija "Baltarusija, Rusija, Ukraina: vienijimosi patirtis ir problemos". Rusijos Federacijos tarybos pirmininkas Jegor Strojov pasisakė už kuo spartesnį Baltarusijos, Rusijos ir Ukrainos vienijimąsi ir parėmė Jugoslaviją, o Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Selezniev pabrėžė, kad nėra ir negali būti kito kelio, kaip Rusijos, Ukrainos ir Baltarusijos vienijimasis. Baltarusijos atstovų rūmų pirmininkas Anatolij Malofeev taip pat pasisakė už integraciją su Rusija ir Ukraina. Jugoslavijos parlamento gynybos komiteto pirmininkas Milutin Stoikovič konferencijoje padėkojo Rusijai, Baltarusijai ir Ukrainai už paramą, ypatingą padėką pareiškdamas Baltarusijos ir Rusijos prezidentams. Ukrainos UR ministras Boris Tarasiuk šią konferenciją pavadino bandymu pasukti atgal, grįžti į praeitį.

* **LAKI VAIZDUOTĖ.** Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka kalbėdamas žurnalistams apie tai, kad esą NATO prieš Baltarusiją ruošia operaciją pagal Jugoslavijos pavyzdį, pabrėžė, jog šiandien Baltarusijoje nėra galimybių sukiršinti visuomenę, kad būtų galima pašalinti Lukašenką, juo labiau - kariniu būdu. Jis teigė, kad Baltarusijos priešlėktuvinės gynybos priemonės gali kontroliuoti visą šalies teritoriją. A. Lukašenka sakė, kad, jeigu reikės, jis pasiryžęs suteikti Jugoslavijos prezidentui Slobodanui Miloševićui visokeriopą pagalbą, net politinį prieglobstį. (ITAR - TASS)

* **SIEKIAI IR TIKROVĖ.** Rusijos kompanijos "Gazprom" valdybos pirmininkas Rem Viachirev spaudos konferencijoje Maskvoje pareiškė, kad svarbus kompanijos uždavinys - dujų eksporto didinimas. Pasak R. Viachirevo, pagal pasirašytą sutartį dujų eksportas į Europą 2004 m. turi pasiekti 200 mlrd. kub. metrų per metus. Dabar eksportuojama 120-135 mlrd. kub. metrų per metus. Tačiau "Gazprom" vadovas pripažino, kad apskritai anglies, naftos ir dujų gavyba Rusijoje mažėja. (INTERFAX-ANI)

* **SMUKIMAS.** Rusijos valstybinis statistikos komitetas pranešė, kad vartojimo prekių ir paslaugų kainos Rusijoje per gegužės mėnesį padidėjo vidutiniškai 2,2% (balandžio mėnesį - 3%). Per penkis šių metų mėnesius infliacija Rusijoje sudarė 22,2%, kai tuo tarpu per tokį pat praeitų metų laikotarpį - tik 4,0%. (INTERFAX)

* **GINKLAMS PINIGŲ BUS.** Rusijos premjeras Sergej Stepas per susitikimą su karinio-pramoninio komplekso atstovais ir Gynybos ministerijos vadovybe pareiškė, kad 1999 m. gynybai, valstybės saugumui ir teisėsaugai bus skirta apie 164 mlrd. rublių arba 28,5 % federalinio biudžeto lėšų. Užsienio skolos aptarnavimui bus skirta 166 mlrd. rub., o kitoms reikmėms - 275 mlrd. rub. (INTERFAX)

* **KOKIA BAISI NELAIMĖ ESTIJOJE!** Grynųjų pinigų stygių jaučiantys centrinės Estijos dalies Jarvamaa ūkininkai atlyginimus savo darbininkams pradėjo mokėti rūkytomis dešromis ir kumpiais. (REUTERS)

Laiškai "Dirvai"

LIETUVOS AŽUOLAI AMŽINAI ŽALIUOS

Vytautas Šeštokas

Paskaičius "Dirvoje" dr. Leono Milčiaus įdomų straipsnį pavadinimu: "Atsiremki ažuolą", man kilo ir daugiau minčių, kaip šį projektą įgyvendinti, paliečiant visus žymiuosius lietuvius, nežiūrint kur jie begyventų.

Ažuolai yra tautos stiprybės simbolis. Visi, kurie dirba lietuvių darbą, turėtų būti atžymėti Lietuvos Ažuolyne. Pritariu, kad jame rastų

vietą ir užsienyje gyvenantieji pasižymėję lietuviai. O jų skaičius yra didelis, ypač gausus ar gimusių Amerikoje.

Mes, išeiviai, atvykę po Antrojo pasaulinio karo į šį kraštą, jau radome senosios išeivijos Lietuvos ažuolus, kurie daug metų dirbo lietuvių darbą ir atstovavo Lietuvą Vašingtone. Kas gali užmiršti tokius Lietuvos mylėtojus ir pasišventėlius, kaip Juozas Bačiūnas, Antanas Olis, Antanas Vanagaitis, "Dirvos" redaktorius Kazys Karpis, "Draugo" redaktorius Šimutis, "Tėvynės" redaktorius Vaidyla, "Naujiečių" redaktorius Grigaitis, konsulas Daudžvardis, dr. Biežis, Žiūrys ir kiti. Neužmirštas yra Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona, kuris žuvo Klyvlende, gaisro

metu. Amerikoje yra daug lietuvių, kurie visą savo gyvenimą paskyrė lietuvių. Lietuvių veiksniai turėtų sudaryti jų pilną sąrašą.

Jau dabar reikėtų pagalvoti, kaip tą Lietuvos didvyrų ažuolyną išplėsti. Šis ažuolynas turėtų byloti ir per ateinančius šimtmečius apie tautos stiprybę ir didybę, apie tuos, kurie tautos garbę iškėlė visame pasaulyje.

Būtų džiugu, kad ir daugiau "Dirvos" skaitytojų atsilieptų ir išdėstytų savo nuomonę ir pasiūlymus. Siūlau, kad šio projekto sumanytojai, norintieji gauti užsienyje gyvenančių lietuvių pagalbą, paskelbtų "Dirvoje", kaip juos galima paremti aukomis. Visuomenė norėtų žinoti šio Fondo pavadinimą ir adresą.

KAS DAROSI LIETUVOJE?

(Apie jūrą, knygas ir mokesčius)

*Laiškas iš Lietuvos
rašytojui ir istorikui
Algirdui Gustaičiui*

Skubu Tamstai parašyti, kad labai maloniai nustebino jūsiškė knyga apie "Jūros" korporaciją, kurią vos išpėšiau. Sužinojau apie ją iš bibliotekininkų žurnalo "Tarp knygų" šių metų kovo mėn. Tai paskatino mane ieškoti tos knygos. Deja, visi skambučiai į Klaipėdą nedavė jokių rezultatų. Klaipėdiečiai taipgi nesiteikė knygą atsiųsti į Vilniaus knygynus. O tenykščio "Klaipėda" laikraščio Vilniuje nerasi, jis sosti-nėje neplatinamas... Nesu-prantu, kodėl.

Paprašiau pagalbos savo mielą bičiulį, buvusį ilgametį kapitoną Antaną Anilionį. Jis pasigavo universitete su savo buvusio šturmano pagalba ir atvežė du egzempliorius. Vieną įteikėme Rašytojų Sąjungos leidyklos vyriausiajam redaktoriui Vytautui Girdzijauskui (talentingam rašytojui ir visuomenės veikėjui), antrąjį skaitinėjame mudu su žmona. Miela ir netgi įdomu. Knyga verta padorios recenzijos. Deja, nesu-prantu, kodėl gerbiameji leidėjai nepasirūpina bent išsiuntinėti recenzentams...

Jūra, kaip Tamstai seniai aišku, darosi niekam neberekalinga. Dabar visiems ponu-liams sapnuojasi milijonai, netgi nafta teka per narsus – bizniai ir t.t. Žurnalui "Jūra" prašiau ir vieno, ir kitų ponų

paramos, deja, niekas nė neatsisaukė. Tiesa, man gulint ligoninėje, į Rašytojų sąjungą, kur sėdėdavo mūsų finansininkė, atėjo Vilniaus finansų valdybos raštas, kaltinantis Paramos "Jūra" žurnalo fondą, kad nesumokėjome PVM (pridėtinės vertės mokesčio). Gal po mėnesio ji gavo raštą, jog priskaičiuota 1000 Lt. delspinigių. Galite įsivaizduoti malonumą: redakcija nustojo veikti, negavusi lėšų, jau 1996 m., netgi numerio ŽIEMA nesugebėjome išleisti. O po dviejų metų – štai valdiškas rūpestis. Prašiau LISCO (Antano Anilionio) pagalbos, bet jis jau tapo invalidu, jo pareigos atiteko buvusiam mechanikui, kuris nė girdėti nenori apie žurnalą, etc. Man, veikiausiai, belieka laukti, kol nugabens į Lukiškių kalėjimą. Juk pinigų neturiu, pensijos vos užtenka pragyventi, ir žmona – pensininkė.

Pavydžiu Jūsų knygai "Lietuvių studentų korporacija "Jūra" Lietuvos universitetuose". Ir popierius malonus, ir nuotraukų gausybė, ir spausdinimo kokybė – gera. Žinau, ką dabar reiškia atspausdinti knygą, jeigu rašoma apie seksą ar žudynes. Dar pasitaiko, kad kiaušius šėrėja, išauginusi ir pardavusi 10 bekonių, išleidžia už savus poezijos knygutę, tampa "jaunąja" poete, ją sutinka su gėlėmis ir t.t. Tokių knygų dabar išleidžiama 10 kartų daugiau, nei anais metais.

Aš, pagal seną rašytojo įprotį, sudariau apie 300 psl. rinktinę, pavadiniau "MERGAITĖS, MERGINOS, MOTERYS IR JŪRA", paskui pusmetį dairiausi leidėjo. Panorau, kad išleistų RS leidykla (garbingiausia). Deja, deja, leidykla neturi savų pinigų. Ieškojau "sponsorius", kol draugų pagalba prisipašiau, kad leidybą finansuotų Kultūros ministerija. Ruošiant knygą, kurioje nemažai dokumentikos, tikrų jūrininkų, gyvų ir žuvusių, panorome iliustruoti nuotraukomis. Jų prisirinko gyva daugybė. Dabar pergyvenu naują bėdą – reikia "sponsorius" nuotraukų spausdinimui. Deja, Antanas, kuris minimas knygoje, taipgi bejėgis, o jo įpėdinis, buvęs mechanikas, nemato horizonto. Kaip ir mūsų Seimas. Apmaudu, kad negaliu patalpinti reikšmingų fotografijų. Delsiame, bet turto liams jūra nerūpi... Gal po keletos šimtmečių žemaičių pulkai vėl atkariaus Baltiją.

Ačiū už knygą "LIETUVIŲ STUDENTŲ KORPORACIJA "Jūra" LIETUVOS UNIVERSITETUOSE". Duok, Dieve, kad ją bent pamatytų jaunimas! Linkiu Jums geriausios sveikatos ir visokeriopos sėkmės Jūsų kilniuose reikaluose. Kaip reikia Lietuvai TOKIŲ žmonių, bet vargiai beatsiras. Dabar tik pjaunasi dėl mundurų, dėl garbės ir... dar kai ko.

Ignas Pikturna

BIRŽELIO 13-oji – ŠVENTOJO ANTANO DIENA

Kiekvieną antradienį Kretingos pranciškonų šventovėje meldžiame šv. Antano užtarimo. Pagal tradiciją Visuotinė Bažnyčia suteikia atlaidus visiems, kurie nuoširdžiai kreipiasi maldomis į šventąjį Antaną Paduvietį ir prašo jo užtarimo devynis antradienius iš eilės. Bėdoje, varge ir kasdienybės džiaugsmuose su pasitikėjimu šaukis šventojo Antano!

Kretingos Viešpaties Apreiškimo bažnyčioje yra stebuklingas šv. Antano paveikslas, prie kurio meldžiasi ir susilaukia malonių tūkstančiai žmonių. Kad ši bažnyčia

būtų jauki ir verta savo išsklaidymo, kviečiame Jus tapti šios šventovės geradariais. Jūsų auka padės Kretingos pranciškonams atnaujinti ir prižiūrėti šv. Antano Paduviečio šventovę. Jūsų geraširdiškas dėmesys mums yra didžiulė dvasinė ir materialinė pagalba.

Auką prašome siųsti: Lithuanian Catholic Religious Aid, 341 Highland Blvd., Brooklyn N.Y. 11207. Tik prašome pažymėti, kad jūsų auka yra Kretingos pranciškonams.

Fr. Astijus Kungys, OFM

Prašo pagalbos

Persiunčiu jums laiškėlį, kurį parašė kun. klebonas Kęstutis Ralys iš Vilniaus. Šiuo metu aš, kaip architektė iš JAV, pasiūliau veltui padirbėti su vietiniu lietuviu architektu, rengdama paraprijos dizaino projektą. Statybos pradžia planuojama 2000 metais. Šią vasarą norėtume paruošti šios paraprijos koncepcijos brėžinius.

Kun. K. Ralys dar renka aukas projektavimui. Vienas iš jo tikslų yra, kad šios paraprijos projektas atspindėtų ryšį tarp išeivijos lietuvių ir Lietuvos, pasitelkiant šiuolaikinį, vakarietiško stilių.

Architektė
Julija Minkūnaitė

MANO BRANGIEJI,

...pirmiausiai sveikinu Jus visus ir kreipiuosi su reikšmingu prašymu. Jums mano vardas ir darbai daugiau ar mažiau yra žinomi. N. Daugėliškioje pastatyti vaikų ir senelių paraprijiniai globos namai, kur ne vienas rado prieglobstį bei ramybę.

Tačiau vargo ir skurdo Lietuvoje daug: pilni šiukšlynai besirausiančių arba gatvėse gyvenančių vaikų. Tai visų mūsų bėda, tai – Lietuvos žaizda.

Žvelgdamas į ateitį, kai mūsų arkivyskupas A. J. Bačkis paskyrė mane naujuoju Vilniaus Pilaitės Šv. Juozapo paraprijos klebonu, pradėjau panašią veiklą. Norėčiau pastatyti šiame rajone nedidelę šventovę su paraprijiniais našlaičių globos namais bei jaunimo centru ir sukurti jame gražią dvasingo gyvenimo nuotaiką. Pirmutinis tikslas, kad vaikai iš šiukšlynų sugrįžtų į jaukius namus, į naują gyvenimą ir toliau galėtų eiti laimingai ir teisingu keliu.

Kreipiuosi į visus, ku-

riems bent truputį rūpi jaunoji Lietuvos karta. Reikia pakeisti ir palengvinti vaikų dalį, prisidedant prie šio 2000-mečio projekto savo dosnia auka. Dievas myli linksmą davėją. Tik visi kartu galėsime pakeisti sunkią ir skaudžią Lietuvos vaikų dalį, baigdami šį amžių ir eidami į naująjį.

Auką galite siųsti man į Vilnių pavedimu į banką arba grynais, nurodant savo tikslų adresą. Šio projekto sėkmė tikėkime visi kartu. Šv. Juozapo palaima telydi jus visus. Labai visiems iš anksto dėkoju. Mūsų adresas, telefonas, atsiskaitomosios sąskaitos numeriai:

Vilniaus Pilaitės šv. Juozapo paraprija. Vydūno 12-15, Vilnius, Lithuania. Tel./faks. 370-2 70 72 32.

Bankas Hermis, banko kodas 260101730, sąskaitos litais Nr. 701352. Jogailos g. 9a. LT-2001. Vilnius, teleks. 261210 HERMI LT SWIFT COBH LT 2x sąskaitos valiuta Nr. 14106.

Jūsų kun. kl. Kęstutis Ralys

Susitikimas su
McKinley
nugalėtojais

Birželio 18 d., 7:30 v.v. Lietuvių namų apatinėje salėje įvyks susitikimas su lietuviais, ką tik nusileidusiais nuo McKinley kalno: mums jau gerai pažįstamu, tęsiančiu studijas Case Western Reserve universitete Šarūnu Zigmantu ir jo bendražygiu, atvykusiu iš Lietuvos, Vaidu Barkevičiumi. Išgirsite apie tragikomiškus nuotykius kuriuos jie patyrė, kopdami į aukščiausią Amerikoje ir tikriausiai šalčiausią visoje planetoje McKinley viršukalnę.

D. Zalensas

POEZIJOS ŠVENTĖ

AURELIJA
BALAŠAITIENĖ

Iš praeities ir dabarties

Mano gyvenime poezija užima pačią svarbiausią vietą, nes jau nuo ankstyviausių vaikystės dienų kalbėjau eiliuotai, gimnazijoje buvau žinoma, kaip poetė, nors vėliau, gyvenimo priversta, perėjau į žurnalistiką. Į viešumą išėjau su proza - trimis romais ir novelių rinkiniu. Tačiau turiu stalčiuose pluoštus poezijos, nes joje galiu išreikšti savąjį "aš". Abejonės nėra, kad ir aplinka daro įtaką, todėl kuriu poeziją vokiečių ir anglų kalbomis, priklauso dviem Amerikos poetų sąjungoms, esu gavusi premijas bei garbės pažymėjimus, tarp jų ir "Metų poetės" vardą.

Tarp dabarties ir graudžių praeities prisiminimų negaliu išsilaisvinti iš troškimo savo jausmus išreikšti eilėmis. Sibire mirė mano numylėta močiutė, išvežta kartu su jos jauniausiu sūnumi, mano dėde, ir kūdikio laukiančia marčia. Šis kūdikis turėjo būti mano pirmasis krikšto vaikas. Deja, vos pervažiavus Lietuvos sieną, dėdė buvo sušaudytas, o mano krikšto vaikelio likimas – nežinomas. Nežinau, ar jis gimė gyvas, ar negyvas. Iš kai kurių šaltinių girdėjau, kad buvo išmestas iš vagono.

Kai 1990 metais su Čiurlionio ansambliu lankiausi Lietuvoje, maldavau joje gyvenantį pusbrolių mane nuvežti į močiutės dvarą, kuriame praleisdavau vasaros atostogas, plaukiodama laiveliu Ventoje, žaisdama tenisą. Jis nenoromis mano prašymą patenkino, bet ... net ir dabar norėčiau raudoti, nes vietoje išpūdingo dvaro pastato toje vietoje stovėjo tik salono židinio griaučiai. Nebebuvo gėlynų, smėliu išbarstytų takelių, šiltadaržio ar vaismedžių sodo.

Tiek prisiminimai, tiek dabartinio gyvenimo kasdienybė manyje sukelia nenugalimą norą kurti eiles. Jos gimsta savaime. Ir praeitis, ir dabartis many gyvena eilėmis. Jos – mano dvasios atspindys...

TU MAN BRANGI...

*Tu man brangi baltų berželių syvuos,
parimusi ant Nemuno krantų.
Menu tave kvepėjime alyvų
ir šakose senųjų ažuolų.*

*Jaučiu tave plačioj dangaus mėlynėj,
nors aš toli nuo Baltijos krantų,
bet mūsų žemės plotai begaliniai
nebesustabdo skriejančių minčių.*

*Matau tave nakties žvaigždynų guoly,
mėnulio seno pilnaty,
ir aš žinau, kad už beribių tolių
ten mano Lietuva esi.*

*Esi gyva, nors tavo veidą plauna
krauju ir ašarom pasrūvusi banga.
Per Nemuno bangų dejonę sraunią
girdžiu, kaip tu šauki mane.*

*Girdžiu, kaip rauda senas šilas,
o vieškeliais keliauja svetimi.
Bet kartą aš tave, o Lietuva, pamilus,
žinau, kad man gyvybė tu esi.*

*Tu man gyvenimo šviesos šaltinis
ir mano varganų dienų šviesiausias spindulys.
Prisiminimą tavo brandinu krūtinėj,
Aš tavo vaikas, tu man motina esi.*

GYVENIMO KAINA

*Užmoku savimi už valandą kiekvieną –
jas iš gyvenimo aruodų aš semiu.
Neieškau deimantų, netrokštu gulfės pieno,
nei mistikos prabėgusių dienų.*

*Bet trupa valandos, kaip trapios marių smiltys,
ir skrieja metai, praradimais nešini.
Daug iš griuvėsių jau piliakalnių supilta,
tik gyvas liko laimės troškulys.*

*Kai tiksi laikrodžio nevalgstanti švytuoklė,
ji neša ir mane su savimi kartu.
Žinau – turėsiu atiduoti savo duoklę
savos širdies ritmingu plakimu.*

*Užmoku savimi už valandą kiekvieną,
su jom būties savosios dalį prarandu...
Tegul kiti sau geria gulfės pieną –
aš pasitenkinsiu mažu.*

KALNŲ KARALIAUS GROTOJE

*Sunkūs žingsniai suvirpina grotas
ir suskamba šalti stalaktitai.
Terpekliais, uolomis nuklotais,
aidi kalnų karaliaus trimitai.*

*Širdimi negyva virpa kalnas,
bailią stimą olon paviliojęs.
Šalto debesio virpantis delnas
glosto spindulio šalančias kojas.
Sunkūs žingsniai terpekliuose dunda,
ir subyra maži stalaktitai...
Išsigandusios stimos skundą
užslopina karaliaus trimitai.*

*Širdimi negyva plaka kalnas,
rieda akmenys, laužia medelį.
Balto debesio spindintis delnas
išklojo vaivorykštėm kelią.*

*Sunkūs žingsniai sustoja prie kelio
ir su vėju vėl žaidžia pašlaitės.
Grįžta groton paniūres karalius,
neradęs jaunos karalaitės.*

MEDITACIJA

*Kur skubi, o žmogau,
pasiklydęs dienų sukuriuos?
Ar vilioja tave priartėti prie prarajos krantų?
Atžala tu gyvybės kilnios ir brangios,
ar tave suniokos pilkuma tavo vargo dienų?*

*Užgęso ugnis akyse, ir jau tu nematai
nei saulėto dangaus, nei žvaigždžių
pačiame jo krašte...
Kad ateis valanda išganinga, tu to nežinai,
o širdy tik bijai,
kad kas nors nepaklaustų tavęs:*

*Ko tu ieškai tamsoj, neuždegęs ugnies?
Ko slepi savo veidą ir širdį?
Ar bijai, kad kas nors tavo širdį palies
tuo baisiu troškimu buvimo prasmės
ir ims tave ilgesiu girdyt?*

*Kai prabėga diena, priartėja naujasis rytojus,
tavo mintys arti, neišdrįsta pralaužti erdvės.
Miego sparnas tingus tavo kūną vilioja,
tavo mintys tingiai rymo žemėj po kojom,
nepakyla virš miglotos nakties.*

*Kur skubi, o žmogau?
Nors sekunde sustoki prie kelio
ir pažvelk į žvaigždes:
jos nuo amžių savoj paskirty, jos pakeisti negali,
nenukrypsta šalin, nesimėto į šalį.
Jos kaip simbolis amžių lemties.*

*Kur skubi, o žmogau, pasiklydęs dienų labirinte?
Kodėl tu neieškai šviesos?
Gal anapus nakties tau rytojus jau švinta,
gal tau džiaugsmo vainikas likimo nupintas,
bet kas gi ji tau bepaduos,
jei keliauji įsmeigęs akis į dulkėtą kelionę
ir sustot negali, negali pamąstyt, pasvajot...*

*Jau ir laiko nėra nei savo paties abejonei,
nei tviskančiai auksu džiaugsmingai svajonei,
nei kam nors savo ranką paduot.*

*Kur skubi, o žmogau,
pasimetęs dienų sukuriuos?
Ar vilioja tave priartėti prie prarajos krantų?
Atžala tu gyvybės brangios, nemarios,
ar tave suvilios pilkuma tavo žemės dienų?*

Dalia Puškorienė poezijos popietėje pasakoja apie rašytoją ir poetę A. Balašaitienę. R. Bistricko nuotr.

TOKS PASLAPTINGAS PASAULIS

(Rašinys, laimėjęs pirmąją premiją
JAV Švietimo tarybos paskelbtame konkurse)

– Argi ne nuostabu? Kaip ta raketa pasieks Plutoną?
– Mama, na jau. Tu jau visą valandą tą patį kartoji.
– Bet mane taip nustebino tas erdvėlaivis...

Vida atsiduso. Buvo tikrai nuostabu pamatyti erdvėlaivį, kuriuo žmonės pirmą kartą pasieks Plutoną. Vida, jos tėvai ir sužadėtinis Šarūnas ėjo namo iš *Cape Canaveral*, kur buvo nuėję pažiūrėti, kaip išskrido pirmasis erdvėlaivis į Plutoną.

Staiga virš galvų pasigirdo keistas ūžimas. Visi manė, kad tai tik lėktuvas, bet greitai jie išvydo labai keistą skraidančią lėkštę! Iš pradžių jie dar manė, kad tai pokštas: kartais vaikėzai, krėsdami juokus, pasidirba tokias lėkstes ir skraido. Mat, lėktuvų institutas – labai netoli. Tad nė vienas iš jų nekreipė dėmesio į tą lėkštę. Tačiau už kelių minučių Vida pradėjo kažkaip keistai jaustis. Ji pažiūrėjo į Šarūną ir išsigando. Jis atrodė kaip prožektoriaus apšviestas. Jis pažiūrėjo į ją,

Vaiva Bučmytė
"Aušros" aukštesniosios mokyklos mokinė

ir, atrodo, irgi išsigando. Ji pamanė, kad tur būt ir ją ta pati lempa apšvietė. Staiga jie pradėjo kilti, ir dar labiau išsigando. Vidos tėvai stovėjo ir žiūrėjo, netikėdami tuo, ką jie mato. Kai Vida ir Šarūnas buvo įtraukti į skraidančią lėkštę, jos tėvai nualpo iš išgascio. O Vida ir Šarūnas nuo tų spindulių kietai užmigo.

Kai Vida atsibudo, Šarūnas dar miegojo. Ji apsidairė. Šitame erdvėlaivyje buvo daugiau žmonių, bet jie buvo

visokių visokiųjų spalvų – rudi, žali, geltoni, raudoni, violetiniai... Jie visai nesiškalbėjo. Ant sienų buvo visokių keistų kompiuterių, ir tie žmonės prie jų sėdėjo. Išskyrus keistas odos spalvas, jie atrodė visai kaip žmonės. Netrukus ir Šarūnas atsibudo. Jie abu buvo labai susirūpinę ir nustebę.

Pagaliau erdvėlaivis sustojo. Juos abu apėmė šurpulis. Kas dabar bus? Kur jie yra? Vida susigundė pažiūrėti pro langą, bet tik drauge su Šarūnu. Kol jie įsidrasino, erdvėlaivis jau buvo tuščias: visi žmogiukai jau buvo nulię. Kai Vida prie lango atsimerkė (ji taip bijojo, kad prie lango ėjo užsimerkusi), labai nustebė ir vėl greitai užsimerkė. Jos akys baisiai skaudėjo. Spalvos buvo tokios ryškios! Viskas buvo nudažyta (ar gal – dar baisiau – taip buvo natūraliai?!) labai ryškiomis spalvomis. Šarūnui irgi, atrodo, akys skaudėjo. Kai skausmas sumažėjo, Vida pamatė dvi poras akinių, stovinčių ant palangės. Juos užsidėjus, viskas atrodė dar labai spalvota, bet akių tai nebevargino. Tada jie susigundė išlipti.

Pirmiausia jie pastebėjo, kad dangus buvo raudonas. Visur buvo pilna pusrutulio formos daiktų su skylėmis. Iš vieno tokio pusrutulio išėjo žalias žmogelis ir priartėjo prie jų, bet nieko nesakė. Tačiau Vida kažkaip savo galvoje pajautė: "Nebijok". Šarūnas irgi tai jautė. Jie abu pamanė, kad čia žmonės taip "susikalba". Tas žmogiukas, kurį Vida pavadino "Kas čia", nuvedė juos prie tuščio pusrutulio ir smegenų bango mis pasakė: "Čia jūsų namas".

Po kurio laiko Vida ir Šarūnas irgi išmoko taip "kalbėti", bet neužmiršo ir gimtosios lietuvių kalbos. Plutone jie buvo pirmi žmonės iš Žemės, nes plutoniečiai tik ką buvo pasiekę Žemę. Vėliau jie atsivežė daugiau žmonių ir šeimų iš Afrikos, Azijos, Japonijos... Po kiek laiko atskrido ir tas lėtas erdvėlaivis iš Žemės, kurį Vidos šeima matė prieš pat jų pačių kelionę į Plutoną. (Kaip jis jiems tada atrodė greitas!) Kiti Plutono gyventojai buvo vietiniai arba atsikėlę iš kitų, artimesnių planetų.

Maistas Plutone buvo dirbtinis ir niekad nesugedavo, bet nelabai skanus. Retkarčiais atveždavo maisto iš Žemės. Nebuvo bakterijų, virusų ir ligų. Visi visados

(Nukelta į 9 psl.)

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
27
Savas verslas

Paprašykite, kad jums atsiųstų nemokamą rinkinį (*resource guide*), kuriame išvardinti įvairūs leidiniai.

Paprasciausia verslo forma yra individuali įmonė (*sole proprietorship*). Ją lengva įsteigti. Jeigu veiksite bendrovės, o ne savo vardu, privalėsite gauti pažymėjimą apie jos pavadinimą (*fictitious name certificate*). Prieš atidarydami sąskaitą kompanijos vardu, bankų tarnautojai norės išvysti šį dokumentą. Jums taip pat gali tekti išsiimti perpardavėjo pažymėjimą (*reseller's certificate*), jeigu norite būti atleisti nuo mokesčių už prekes, kurias perkate tam, kad vėl parduotumėte. Šio dokumento gali prireikti, kai norėsite gauti prekes už didmeninę kainą. Abi pažymys už nedidelį mokestį dažniausiai galite gauti valstijos Turto įvertinimo ir mokesčių tarnyboje (*State Assessment and Taxation office*).

Jeigi jūsų verslui reikia daugiau darbuotojų, iš mokesčių inspekcijos (*Internal Revenue Service – IRS* – tel. 1-800-829-1040) – turėsite gauti federalinį mokesčio mokėtojo tapatybės kodą. Iš savo darbuotojų atlyginimo privalėsite išskaičiuoti mokesčius, atskaitymus nedarbingumo ir socialiniam draudimui.

Atsižvelgiant į verslo rūšį, gali tekti laikytis ir kitų įstatymų bei apribojimų. Pavyzdžiui, Amerikoje restoranų veikla yra labai reglamentuojama. Parašykite į Darbo saugos ir sveikatos valdybą (*Occupational Safety and Health Administration – OSHA*) ir sužinosite apie privalomus darbo saugos reikalavimus bei pareigas, susijusias su jūsų pasirinktu verslu. Šios valdybos adresas: *OSHA – Information Office U. S. Department of Labor, 200 Constitution Ave., N.W. Rm S 2315, Washington, DC 20210*

Bibliotekose, Internetė, knygynuose, Darbo departamente ir Smulkaus verslo

valdyboje galite rasti gausybę vertingos informacijos apie tai, kaip užsiimti smulkiuoju verslu. Pasirūpinkite gauti visus reikalingus leidimus ir pažymas. Viską registruokite: ką pirkote, ką pardavėte, kur buvote. Konsultuokitės su atitinkamos srities profesionalais, kad padarytumėte kuo mažiau klaidų.

Kaip sukurti savojo verslo vertę?

Pasakojama, kad stiprus vyriškas kartą užsuko į statybos kompaniją ieškodamas darbo.

– Ką jūs galite veikti?
– Aš galiu kasti.
– O ką dar?
– Galiu ir nekasti.

Žmonės moka už tas paslaugas ir prekes, kurias vertina. Jeigu jūsų kompanija sugebės sukurti savo vertę, kuri atrodys aukštesnė negu konkurentų, žmonės mielai išsitrauks pinigines.

Yra dvi verslo vertės rūšys: **tikroji** ir **tariamoji**. Paaiškinsime tai šiuo pavyzdžiu.

Brigita ir Laura dirbo saldinių parduotuvėje. Prie Brigitos visada laukdavo ilga eilė vaikų, perkančių saldainius. Laura turėjo gerokai mažiau darbo. Kartą parduotuvės savininkas paklausė vieno berniuko, kodėl šis stovi ilgesnėje eilėje. Vaikas atsakė:

– Brigita mums duoda daugiau!

Savininkas pasitraukė ir iš šalies stebėjo abi pardavėjas. Paaiškėjo, kad Laura pripila daugiau saldinių į maišelį, padeda jį ant svarstyklių ir išima saldinius vieną po kito, kol maišelyje lieka lygiai vienas svaras. Tuo tarpu Brigita pripila mažiau, o po to prideda saldinius tol, kol svarstyklės parodo lygiai vieną svarą. Taigi tikroji vertė buvo visiškai vienoda – vienas svaras, tačiau Brigitos naudojamas svėrimo būdas (saldinius pridėdavo, o ne išima) vaikų akyse sukūrė didesnę tariamąją vertę.

Žmogaus vaizduotė jam pačiam tampa realybe. Jeigu man pasirodys, kad šioje parduotuvėje aš gaunu mažiau, nei priklauso, aš pradėsiu pirkti kitur. Ta parduotuvė, kurioje nustojau pirkusi, niekada nesužinos, kodėl prarado pirkėją. O praradus pirkėjus vieną po kito, gali iškilti ir bankroto grėsmė. Štai kodėl taip svarbu, kad sukurtumėte kuo aukštesnę vertę tiek sau, kaip asmenybei, tiek savo verslui.

Aurelija M. Balašaitienė

KAI KURIŲ UŽSIENIO LIETUVIŲ CHARAKTERISTIKA

Tvirtina man Jonas: jis – amerikonas, nors iš tikro jis yra lietuvis... Sakosi pradėjęs pirmą milijoną, angliškai mankština jis liežuvį.

Spaudą kam lietuvišką skaityti? Straipsniai jam nereikalingi ir nuobodūs, ir, pamiršęs, kaip kiaules ganyti, Jonas dabar veisia orchidėjų sodą.

Įsigijo brangų filmų aparatą, ir vairuoja tik Mercedes Benz... Kartais jis respublikonas, kartais demokratas, bet nenori pats išvirti vandens,

o kadaise vandenį šaltiny sėmė su tėvelio ažuoliniiais kibirais, gi dabar, ant švarko radęs dėmę, skuba krautuvėn eilutės keist.

Į koncertą ar į parengimą jam per brangūs mūsų bilietai, bet nepeikia valgio nei gėrimo, jei jam juos "užfundyja" draugai.

Bet dar turim ir kitokį Joną, kuklų, mielą, su širdim ir šypsena. Nepradėjęs dar nei pirmo milijono, viską remia nuoširdžia auka.

Jo lentynos jau nuo knygų lūžta, senas Fordas dunkso garaže, o kukli, paties statyta gūžta atdara svečiams, nors paprasta.

Kilimai ploni, išsidėvėję nuo lietuviškų mažų kojųčių ir nuo to, kad, reikalui atėjus, priima svečius kukli jo gryčia.

Turime Jonų mes gražų būrį, nuo profesoriaus iki piemens... Kaip be jų mes būtume sukūrę tvirtą tautą ažuolo liemens?

PASIVAİKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

46

Taigi atsargumo dėlei, laive palikau maisto ir vandens porai-trejetui dienų. Kitas gėrybes susigabenome į šaboną. Ypatingą dėmesį skyriau geriamajam vandeniui. Karšto klimato kraštuose, žmogaus būtinybių laktoje vanduo tupi pačioje viršūnėje ir jo, kaip moksliskai įrodyta, asmeniui reikia mažiausiai dviejų litrų per dieną. Reikalui kilus, galima būtų gerti ir upės vandenį, nes šiame užkampyje jokios vandens taršos neturėtų būti. Coyote, dar plaukiant Orinoku ir man geriant filtruotą vandenį, pasiimtą iš *Puerto Aycucho*, demonstratyviai gerdavo ne visai tyrą Orinoko vandenį, mano kryptimi leidamas įvairius pasigardžiavimo garsus, net atsiraugėdamas. Bet ta neišsemiamoji Amazonijos išmintis vėl sako, jog geriau būtų, jei nebandytum jaguaro uodegoje ieškoti blusų.

Susiradęs rugštaveidį šamaną, įteikiau jam maišą dovanų, tikėdamasis, kad jas padalinus, mano santykiai su šabonu bus įstatyti į abipusiai priimtinas vėžes. Maiše buvo gausu virvinio tabako, nailono valų, įvairių dydžių žvejų jimo kabliukų, keliolika peilių ir mačečių. Buvau toks dosnus, nes daugiau indėnų sutikti nesitikėjau, o dovanas vežtis atgal nebuvo prasmės. Šamanas, atidžiai apžiūrėjęs dovanų kiekį, man nesuprantamų garsų serija tur būt išreiškė pasitenkinimą ir jo veido rūgštumas lyg tai sušvelnėjo. Coyote ir Joaquín ka-

bino mūsų reikmenų maišus ir hamakus šabono pastogėje, o aš dairiausi, apžvelgdamas šabono skritulį. Išskyrus vaikų, gyvenimas didžiaja dalimi grįžo, kaip aš spėjau, į normalią eigą, tačiau visi dažniais žvilgsniais sekė mus ir mūsų judesius, tur būt galvodami, ką tie mūsų maišai dar slepia. Netoli nuo manęs, giliau pastogėje, jaunas vyras dekoravo sėdinčios moters nugarą. Mažą susuktą žolių pluoštelį pamirkydamas į sauso moliūgo kevale paruoštą sutrintų anglių ir minkštų, raudonų *Achijote* sėklų mišinį, jis ant moters nugaros išvedžiojo statmenas, vingiuotas linijas.

Mano gilų įsijautimą į tą indėniškosios kosmetikos procesą staiga nutraukė iš priešingos šabono pusės atsklidę pikti garsai ir netrukus prasidėjusios muštynės. Lazdomis daužėsi vyras su moterimi. Šabono skersmuo nebuvo didelis ir iš mano stebėjimo taško muštynės labai gerai matėsi. Lazdų kirčiai, taikomi į galvą, daugiausiai buvo atmušami. Vyko savotiška dvikova, lydimą didžiais pykčio riksmiais, žinoma, iš moters pusės, bet abiems pusėms nedaranti ypatingos žalos, nes priešininkai sumaniai atmušdavo vienas kito smūgius. Atrodė, jog kautynės vyko tarp vyro ir žmonos, žmonai rodant daugiau agresyvumo burna ir lazda. Mano aplinkoje niekas per daug dėmesio šioms muštynėms nerodė, tuo lyg sakydami, kad tai nėra jokia retenybė, bet "normali" šeimyninio gyvenimo apraška, bandanti išlyginti nuomonių skirtumus. Yanomami metodu, vadovaujantis tūkstantmetiniais papročiais. Mano kaimynystėje vykęs kūno dekoravimo procesas tęsėsi toliau ir niekur nesimatė jokio bandymo šią dvikovą sustabdyti. Žiūrėdamas į ją, prisiminiau amerikietišką patarlę, jog reikia vengti atsistoti tarp šuns ir hidranto.

Bet kur slypi tokių dvikovų priežastys?

Yanomani šeimos kūrimo procesas prasideda labai ankstyvame būsimosios žmonos amžiuje, kada mergina, o tiksliau pasakius, dar mergytė, yra nužiūrėta būsimojo vyro, to paties šabono gyventojų, išžiūrėto jam patinkančias ypatybes, ir tikinčio, kad jos išsilaikys, mergaitei augant. Renkantis būsimą žmoną, idealus radinys būna tada, kai mergaitė yra arba tėvo brolio ar motinos sesers duklė, t.y. pusseserė. Tarp pretendento ir dukterį ir jos tėvų, žinoma, jei pretendentas yra priimtinas, sudaroma žodinė sutartis, kuri paprastai nelaužoma be rimtos priežasties. Ta paauglė mergaitė yra "užsakoma" būsimajam jos vyrui. Mergaitė lieka gyventi pas savo tėvus iki *puberiteto*, kada savo hamaką ji persineša į vyro šeimą. Nuo to momento vedybinis gyvenimas, jei taip jį galima vadinti, prasideda, nes jokių vedybinių ar šeimyninių iškilnių nebūna. Visas šabonas jau keletą metų žino apie šį ateities suporavimą ir lieka tik klausimas, kada mergaitė savo hamaką atsineš į vyro pastogę.

Yanomami kultūroje gyvuoja aksioma, jog vyras yra vertingesnis už moterį ir berniukas yra laikomas aukštesnėje šeimos hierarchijos laktose, negu mergaitė. Renkantis būsimąjį vyrą, mergaitė absoliučiai priklauso nuo tėvų (gal labiau – tėvo), nuomonės. Bet vedybiniame gyvenime moteris nėra bebalsė, beteisė ir vyrui ypatingo vergiško nuolankumo paprastai nerodo. Vedybiniam gyvenimui smarkiai pablogėjus, žmona gali vyrą palikti ir grįžti pas tėvus ar net pabėgti į kitą šaboną. Bet dėl to gali kilti tarpšaboninis karas.

Iš žmonos reikalaujama ištikimybės, paklusnumo, geros namų apyvokos, daržininkystės, augalinio maisto ir medienos kurui rinkimo džiunglėse bei, žinoma, vaikų priežiūros. Vyras rūpinasi medžiokle, žvejyba ir pastogės priežiūra. Kiek man buvo įmanoma pastebėti, moters ypatingą dėmesį kreipė į maisto gaminimą, ar tai būtų beždžionės kepimas, nupeštos papūgos ar *Cassava* košės virimas. Buvo stengiamasi, kad maistas visada būtų paruoštas, vyrui jo reikalaujant, jam iš džiunglių grįžus ar šiaip valgyti užsinorėjus. Yanomami indėnai valgo, kada užsinori ir kada yra maisto, o ypatingai – greitai gendančio. Pusryčių, pietų ar vakarienės samprata jiems nežinoma.

Žvilgsnis, iš kurio gali tikėtis visko.

Vyras savo nepasitenkinimą žmona daugiausia pareiškia dėl dažno žmonos ginčijimosi, dėl jos aiškaus palinkimo į pašalinį flirtą ar "aferas" su kitu šaboniečiu, o taip pat dėl to, kad neparuoštas maistas, kai vyras jo reikalauja. Tokiais atvejais, jei žodžiai nepadedą arba jų neužtenka, vyrui papročiai leidžia griebtis patogiausios lazdos ar pagaliao, jo storį pritaikant žmonos prasižengimo laipsniui. Bet tie patys papročiai tokius pat pagalius vartoti leidžia ir žmonai, tačiau tik ginantis. Taigi, mano stebimų šeimyninių muštynių priežastim galėjo būti bet kuris ar net visi aukščiau išvardinti "nukrypimai" nuo priimtų elgesio ir pareigų "linijos".

Muštynės nebuvo ilgos ir, žmonai stiprokai lazda

kaukštelėjus vyrui į galvą, kovos inercija staiga sulėtėjo, o kautynių pagalius pakeitė dar ilgai nusitęsę burnojimai. Šis vaizdas, vykęs primityvioje aplinkoje, primityvioje žmonijoje, manęs nestebino. Atrodė, lyg tai būtų natūrali jų buities apraška. Pagaliau, identiški šeimyniški šeimyninės nesantaikos seansai vyksta ir mūsų vadinamoje vakarietiškoje civilizacijoje, Luvrų, Pinakotekų ir Pradų, bazilikų ir Milano Scalų ar garsių bibliotekų pavėsiuose – ne tik dabartyje, bet ir senovėje – Akropolio kolonų šešėliuose, kada garsusis Ksantipos (*Xantipa*) vyras pasauliui paskelbė:

"Niekada nekelk rankos prieš moterį, nebent gindamasis. Bet tada būk įsitikinęs, jog toje rankoje laikai kėdę."

TRISDEŠIMT SEPTINTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį.
Paskutinė rankraščių įteikimo data – 1999 metų spalio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame idėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Indėniškame "grožio salone".

Autoriaus nuotraukos

ČIUČIA

Vladas Vijeikis

Gautas laiškas iš Lietuvos. Jame rašoma...

"Ką besakytum apie Rusiją, bet su šunimis ten skaitomasi. Mano pažįstamų duklė, dirbanti Maskvoje, vieno teatro studijoje, dažnai keičia į Lietuvą aplankyti savo tėvų. Ji vežasi kartu ir savo kalaite Čiučią. Anksčiau Čiučia galėdavo važinėti laisvai, bet dabar, kad Rusijos šuniukai neturėtų sunkumų muitinėse, ir jai išduodamas pasas." Štai čia išduoto dokumento kopija:

RUSIJOS KINOLOGIJOS FEDERACIJA Muitinės dėmesiai

Šiuo patvirtinama, kad pilietė Rasa Jurgiejėvna T. 1999 metų balandžio 13 d. išveža traukiniu iš Maskvos į Vilnių (Lietuvą) šuniuką – mėtisą špicą, trumpomis kojelėmis, smulkaus dydžio, šviesiai rusvos spalvos, su baltais plėmais ant krūtinės ir baltomis letenėlėmis. Keturių su puse metų kalytė, vardu Čiučia.

Kalytė išvežama laikinai, dviems savaitėms. Grįždama aukščiau minėta pilietė ją parveš atgal."

Tai štai šunelis turi pasą. O aš, Lietuvos pilietis, jo negavau. Buvo padaryta tiek daug sunkumų, kad pritrūko jėgų ir kantrybės. Atrodo, kad Rusijos biurokratija – daug lankstesnė.

Bet įsivaizduokime, kad Čiučia nudvestų. Kas atsitiktų? Prie sienos biurokratai visu sunkumu užgultų Rasą Jurgiejėvną. Kur Čiučia? Gal ji paliko Lietuvoje ir įstojo į NATO? Tai – kenkimas Ru-

sijos karinėms pajėgoms. Gal Čiučia buvo šnipė ir perdavė karines paslaptis "litovcams", o tie Amerikai? Gal Čiučia įsimylėjo ir susilaukė čiučiukų? Pasienio biurokratai sako: "Pase pažymėta tik Čiučia ir jokių kitų. Čiučia gali važiuoti, bet šitų negalima praleisti". Čiučiukai turi pasilikti. Staigia ir kaukia atskiriami. Bet rusams tai įprasta. Jie atskiria žmonas, vaikus. Gali džiaugtis čiučiukai, kad bent neveža į Sibirą.

Taigi, biurokratija auga ir bujoja. Ir ne tik auga, bet ir žydi gražiausiais žiedais.

BOBUTĖS PASAKA

*Man sekė pasaką bobutė.
Apie skriaudžiamą našlaitę,
Kuri panoro gėlę būti,
Ir apie verkiančią eglaitę.*

*Tikru laikiau kiekvieną žodį.
Našlaitės buvo gaila.
Bet kas graudu tada atrodė,
Šiandien tariau:
"Kaip kvaila".*

*Pradingo pasakos vaikystės
Nebėr bobutės jau žilos.
Iš amžinosios karalystės
Negrįžta sapnas atgalios.*

*Menu dar pasaką gražiausią
Apie tą slibiną besotį,
Kuriam mergaitę
nekalčiausią
Turėjo miestas paaukoti.*

*Paskui daug slibinų
Ant mano kelio raitės.
Tik niekur aš nesutikau
Tos nuostabios mergaitės.
Paris 1947*

RUOŠIAMĖS "TĖVYNĖS GARŠŲ" SUKAKČIAI

Komitetas, rengiantis Klyvlendo lietuvių radijo laidų "Tėvynės garsai" 50-mečio sukakties minėjimą, kviečia organizacijų atstovus, talkininkus bei rėmėjus į pasitarimą birželio 16 d. 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje.

Jurgis Malskis

buvo sveiki. Žmonės gyvendavo apie 500 metų. Jie buvo daug pažangesni negu Žemės gyventojai: naudojo tikrai savo mėlynos (taip ji čia atrodė) saulės energiją. Nebuvo oro taršos, nes visos mašinos varė saulės energiją. Bet buvo labai daug deguonies, net daugiau negu žemėje. Vida ir Šarūnas ten buvo patenkinti, kai apsipratę, ypač kai buvo įvestas elektroninio pašto susisiekimas su Žeme.

Jie vedė ir už kelerių metų susilaukė dvynukų – Eglės ir Tauro. Jie juos mokė ir lietuviškai, ir smegenų bangomis kalbėti. Bet vaikams buvo daug lengviau "susikalbėti" smegenų bangomis, tai jie nedaug lietuviškai ir temokėjo. Visur buvo labai tyku: nebuvo nei muzikos, nei dainų, ir iš viso beveik jokių garsų.

Kai dvynukams suėjo dvylika metų, šeima nusipirko erdvėlaivį ir išsiruošė nukristi į žemę aplankyti Vidos tėvų – Eglės ir Tauro tėvukų.

(Atkelta iš 7 p.)

Kelionė buvo ilga ir nuobodė. Eglė ir Tauras nervinosi: kaip bus Žemėje, ar jie atrodys, kaip visi kiti žmonės, ar pritaps. Pagaliau jie pasiekė *Cape Canaveral*. Vida ir Šarūnas drąsiai išlipo, o Eglė ir Tauras bailiai sekė iš paskos. Jiems buvo labai keista, kad dangus čia mėlynas, visi medžiai žali ir visa žolė žalia. Kai jie sutiko močiutę ir tėvuką, jiems pasidarė truputį linksniau. Visi taip džiaugėsi, vėl būdami kartu!

Jie pasisvečiavo kelis mėnesius, ir jiems čia buvo smagu. Šarūnas džiaugėsi gamta ir vandenynu, ko Plutone nebuvo. Vidai buvo labai gera susitikti su senais draugais ir vėl valgyti skanų maistą. Eglė sužavėjo dainos ir muzika, kurių ji niekad nebuvo girdėjusi. Ji greitai išmoko daugiau lietuviškų žodžių, o iš naujų draugų ir angliškai truputį pramoko.

Tik Taurui buvo sunku susikalbėti ir nepatiko maistas; nuo jo ir susirgo. Jis labai pasiilgo Plutono ir norėjo kuo greičiau grįžti.

Kaip ir visiems svečiams, atėjo laikas grįžti namo – į Plutoną. Vida ir Šarūnas labai norėjo grįžti, bet žinojo, kad reikia. Ten jų namas ir darbai, ir daug kas, kas jiems miela. Tauras tai labai laukė grįžimo. Tik Eglė labai nenorėjo grįžti, dažnai verkė. Ji buvo tokia nusiminusi, kad tėvai nusprendė ją palikti Žemėje su tėvukais.

Kai Vida, Šarūnas ir Tauras išskrido, juos išlydėjęs močiutė, kol erdvėlaivio nebesimatė. Eglei nebuvo labai liūdna, nes ji žinojo, kad tėvukai ją labai myli ir kad ji galės gan dažnai susisiekti su tėvais ir broliu elektrotelefoninėmis bangomis. Kai erdvėlaivio jau nesimatė, Eglės močiutė ją apkabino ir, nubraukusi ašarą, pasakė:

– Tikrai, koks nuostabus ir paslaptingas pasaulis!

KOMPOZITORIUS

APYSAKA

Dalila Mackialienė

(Tęsinys. Pradžia – 22 nr.)

Šviesioje patalpoje sėdėjo jaunas vyras prie popierių apkrauto stalo. Prie kito stalo – moteris. Į Julijos pasveikinimą moteris atsakė nustebusiu žvilgsniu ir užklausė, kuo ji galėtų padėti. Vos besilaikydama ant kojų, Julija prašė patikrinti gyventojų sąrašus. Ji ieškanti vyro Prano Milkutaičio ir vaikų: Audrės, Vėjūno ir mažiausio Gintuko.

Raštinės tarnautoja pastūmė jai kėdę, paprašė sėdėti ir paėmusi sąrašus vedė pirštais žemyn, ieškodama Milkutaičio pavardės. Peržvelgusi keletą lapų tarnautoja linksniu balsu sušuko:

– Radau! Čia yra vienas Milkutaitis. Vardas Pranas.

Julija net pašoko nuo kėdės.

– Tai tikriausiai mano Pranelis! O, Dieve brangiausias! Ar sąrašas yra ir vaikai? Audrė, Vėjūnas ir Gintas? – ašaroms žliaugiant skruostais, pasilenkusi prie sąrašo, žvelgė į pavardes Julija.

– Taip, yra ir vaikai. Čia sąrašas vaikų, kurie turi gauti pieno. Audrė Milkutaitytė – dvylikos metų ir Vėjūnas Milkutaitis – dešimties.

– Ir Gintas. Jis dabar turi būti aštuonių metų, – griebdama sąrašą iš tarnautojos rankų, besišypsanti Julija kilo į naują gyvenimą.

– Bet čia aš nematau trečio vaiko. Jūs sakote turį būti trys? – užklausė tarnautoja.

– Turi būti ir Gintukas.

Žiūrėkite, ponias, kituose lapuose, gal ne ten įrašytas. Aš tikra, kad įrašytas kitur. Mielas ponias, pasakykite, kur aš galėčiau rasti Praną Milkutaitį? Jis geriau žinos.

– Arūnai, – kreipėsi į sėdintį už stalo vaiką, – nueik į paskutinį pastatą šitoje gatvėje, tą kur daug medžių, ir pakviesk Milkutaičių šeimą. Tu gi juos pažįsti. Jeigu vaikams mokykloje, sakyk, kad labai svarbu. Mokytoja išleis. Tik kol kas nieko nesakyk.

– Padarysiu, kaip įsakytas, – ir Arūnas, šposaudamas, lyg kareivis, sumušęs kulnėmis, atsargiai uždaręs duris, išėjo.

Tarnautoja, atsėdus prie stalo, rausėsi popieriuose. Julija žvelgė pro langą į gatvę, kuria nupėdino jaunas vyriškis. Ji jautė vidinę baimę ir didelį džiaugsmą. Tačiau daugybė klausimų ilgą srovę tekėjo mintyse. O kaip bus, jei vyras, jos nesulaukęs, susirado kitą? Sėdėjo susigūžusi, ilgos minutės slinko pamazų, galvoje gumulais varčiojosi sunkios mintys, o ji laukė, lyg elgeta išmaldos. Laukė savo šeimos, kuri priimtų ją, apkeliavusią šimtus mylių. Ar jie laukė jos? Šito ji nežinojo.

Staiga Julija pašoko nuo kėdės, pribėgo prie tarnautojos:

– Sakykite, ponias, kodėl jie taip ilgai neateina? – Darykite ką nors, – maldavo.

Tarnautoja atnešė jai vandens. Julija godžiai išgėrė. Keli gurkšniai šalto vandens suteikė jai jėgų.

– Žinau, jūs alkana. Aš paieškosiu ko nors užkasti, – pasakė tarnautoja.

Julijos akyse blykstelėjo alkanas godumas. Ji neatsiminė, kada buvo valgiusi. Gautą sumuštinį bematant nurijo.

– Užgerkite, bus lengviau nuryti, – kalbėjo, pildama į puodelį rudo skysčio. – Šita duona, kaip vata, limpa prie gomurio.

Nurytas gabalėlis duonos su konservuotos mėsos riekelė nuramino skilvį, atsileido nervai. Julijos galva nusviro žemyn, smakras atsirėmė ant krūtinės. Ji užmigo, bet po keletos minučių pradėjo blaškytis ir reikalauti, kad ją išleistų.

– Mes gi laukiame jūsų vyro ir vaikų. Turėkite kantrybės, – ji paglostė Julijos veidą, sukišo po skarele išlindusius žilus plaukus, palietė sulinkusius pečius.

Julija dėkingai pažvelgė į moterį ir atsiprašė:

– Atleiskite, mano nervai taip suirę. Ši stovykla yra mano paskutinė viltis. Ir, jeigu jų čia nėra, aš nebeturiu kur daugiau ieškoti, – užsidedgusi rankomis veidą, ji pravirkto nuskriausto vaiko skausmu.

Tuo metu įėjo požiūlis, sulysęs vyras, berniukas ir mergaitė. Visi trys sustojo prie durų.

NEW 1999 VIDEOS ON LITHUANIA and also on VILNIUS: In English Only

LITHUANIA - INTO THE NEW MILLENIUM

100 minutes visiting more than 30 locations. \$34.95 plus Shipping

VILNIUS - A WORLD CENTRE OF CULTURE

62 minutes of original current footage visiting the Old Town. \$26.95 plus Shipping
Or BOTH VIDEOS for \$54.95 plus Shipping

Shipping: USA: \$4.75 Flat sent Priority
CANADA: \$6.75 US Flat

All other locations: \$7.00 One Video, \$9.00 Per Set

ORDERING: Telephone: (512) 244-2464

WEBSITE: <http://centxvid.home.texas.net>

Also, please visit our Website for further information.

BY MAIL TO: CENTRAL TEXAS VIDEOGRAPHY

P.O. Box 5215, Round Rock, TX 78683

MAJOR BANKCARDS Accepted for Telephone and Website Orders.

IVAIRENYBĖS

Skyriaus vedėjas – Gerardas Juškėnas

PATARIMAI DVIRATININKAMS

Pavasari ir vasarą vis daugiau jaunuolių važinėja dviračiais gatvėse. "Dirva" gavo *Ohio* Viešosios apsaugos departamento instrukcijas dviratininkams:

Dėvėk šalimą, kad išvažiavęs dviračiu būtum saugus. Dažniausia dviratininkai eismo nelaimėse žūva, susideję galvą.

Važiuok dviračiu taip, kad tave matytų automobilių vairuotojai. Dėvėk šviesių spalvų rūbus arba tokius, kurie atspindi automobilių žibintų šviesas. Jei tenka važinėti dviračiu tamsoje, išsilyk priekinį žibintą ir atšvaitus dviračio priekyje bei užpakalyje.

Dviratininkams privalomos tos pačios eismo taisyklės ir kelio ženklai, kaip ir automobilių vairuotojams. Privalai važiuoti ta pačia kryptimi, kaip ir automobiliai. Dviratininkų grupė turi važiuoti eilute – vienas pasakui kitą. Parodyk ženklą, kada žadi sustoti arba sukti į šoną. Saugokis duobių, šlapių lapų arba plyšių gatvės grindinyje. Saugokis staiga iš šono.

ninio kelio įvažiuojančių automobilių arba staiga atsirandančių jų durų. Ger. J.

ŠIMTMEČIO VAIZDAI

Washington D.C. šį pavasarį atidaryta Tautinių archyvų paroda "Šimtmečio vaizdai – 100 years of Photography at National Archives". Paroda truks iki 2001 m. liepos 4 d. Spalvotose ir baltai-juodose kronikose rodomi į *Ellis Island* atvykstantys imigrantai, *Empire State Building* dangoraižio statyba, *Omaha Beach* puolimą (Normandijos invazija) ir žmogaus pėdsakai Mėnulyje. Tarp retų eksponatų yra *Ansel Adams* pasirašyti nuotraukų originalai ir *Dorothea Lange* nuosmukio laikų nuotraukos. Teirautis tel. 202-

501-5000 arba: www.nara.gov Ger. J.

1999 METŲ URAGANAI

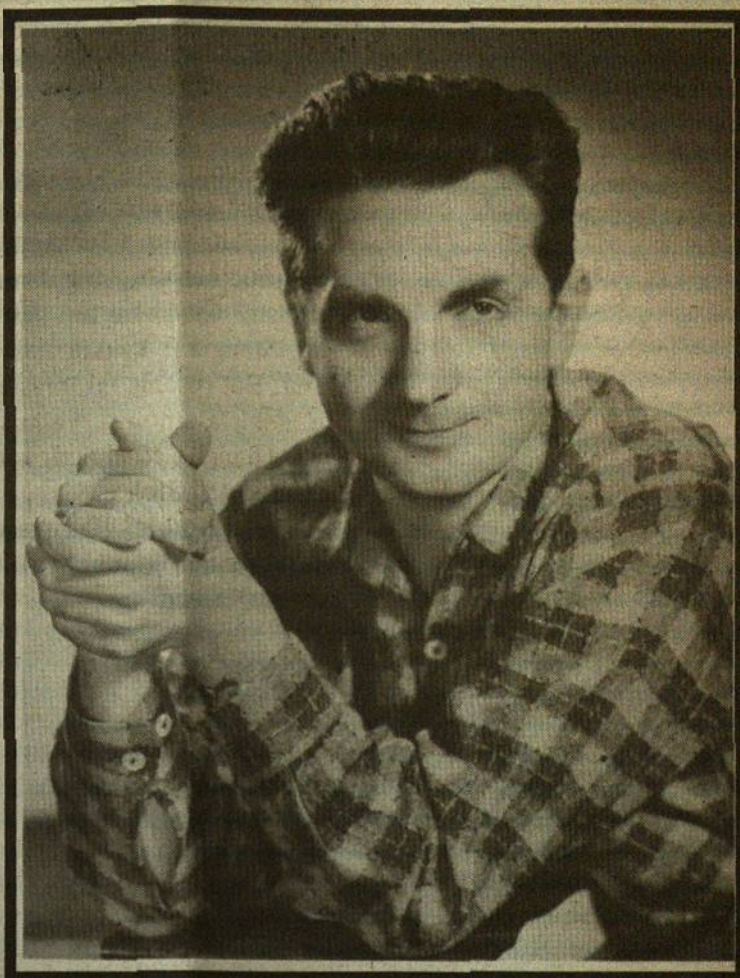
Šiomet vėl mus vargina gamtos jėgų siautėjimas. Netrukus sulauksime ir uraganų.

1999 metams Atlanto vandenynui yra parinkti šie uraganų vardai: *Arlene, Bret, Cindy, Dennis, Emily, Floyd, Gert, Harvey, Irene, Jose, Katrina, Lenny, Maria, Nate, Ophelia, Philippe, Rita, Stan, Tammy, Vince* ir *Wilma*.

1999 m. rytinio Ramiojo vandenyno uraganams parinkti šie vardai: *Adrian, Beatrix, Calvin, Dora, Eugene, Fernanda, Greg, Hilary, Irwin, Jova, Kenneth, Lidia, Max, Norma, Otis, Pilar, Ramon, Selma, Todd, Veronica, Wiley, Xina, York* ir *Zelda*.

Kaip įprasta, tais vardais bus pavadintos prasidedančios tropinės audros vandenynuose. Uraganai pridaro net gana skaudžių nuostolių Amerikos pakrantėms. Vidurinės Amerikos valstybės, pernai nukentėjusios nuo uragano "Mitch", dar neatsigavo. Ger. J.

A.†A. JUOZAS PIVORIŪNAS

Balandžio 27 d. Klyvlende staiga mirė skulptorius Juozas Pivoriūnas. Jis buvo gimęs 1923 m. gegužės 3 d. Švenčionių apskrityje, Tverčiaus apylinkėje. Lietuvoje baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją, o Vokietijoje – studijas Pabaltijiečių *Pineberg* universitete. Baigė *Freiburg* meno mokyklą.

"Dovydas" ir "Paukščiai" – reikšmingiausi jo skulptūros darbai. Su kitais kūrinių dalyvavo įvairiose parodose. Bendradarbiavo spaudoje

meno klausimais. Jo svarbiausi straipsniai apie M. K. Čiurlionį atspausdinti "Metmenyse" ir "Kultūros baruose".

Liūdesyje liko brolių ir sesers vaikai Lietuvoje ir Kanadoje bei jam artima Gaižūčių šeima Klyvlende, draugai ir bičiuliai. Atsisveikinimas su Juozu Pivoriūnu gegužės 2 d. įvyko Jokubauskų laidotuvių namuose. Jo palaikai bus palaidoti Lietuvoje.

Dr. Viktoras Stankus

Kultūros renginių tvarkaraštis

• Birželio 20 d. nuo 1 v. p.p. – iki sutemų – golfas tėvams – Treat Dad to Golf. Tėvai tądien galės nemokamai žaisti golfą 6-se metro parkų golfo aikštėse, jei bent vienas šeimos narys užmokėdamas jį lydės. Telefonu rasite telefonų knygos geltonuosiuose puslapiuose (*Yellow Pages*) 599 ir 600 pusl.

• Birželio 20 d. 8 v.v. – Vasaros saulėgrąžos šventė – Summer Solstice Celebration. Nature Ctr. at Shaker Lakes, 2600 South Park Blvd., Shaker Hts. Tel. 216/321-5935.

• Birželio 21 d. 8-9:30 v.v. – Saulėlydis Mount Baldy kalne. Poros mylių iškyla. Euclid Creek Reserv. Highland Picnic Area parking lot. Apsiaukite neperšlampamais batais. Įvaž. iš Highland Rd. ir Green Rd. Tel. 440/473-3370.

• Birželio 22. 7:30 v.v. – nemokamas orkestro koncertas – Hillcrest Concert Band. Euclid Public Library, 631 East 222 St., Euclid. Atsivežkite kėdute. Tel. 440/942-3944.

• Birželio 24 d. 6:30 – 8:45 v.v. – vakarinė iškyla paukščiams stebėti – Evening Bird Walk. Rocky River Reserv. iš Nature Ct. parking lot, 24000 Valley Pkw., N.

Olmsted. Tel. 440/734-6660.

• Birželio 25 d. 7:30-10:30 v.v. Kelionė luotu mėnesienoje – Almost Full Moon Paddle on Hinckley Lake. Hinckley Reserv. Mokestis – \$12. Registruotis iki birželio 24 d.

• Birželio 26 d. 7-9 v.r. – pusryčiai parke – Breakfast in the Park. North Chagrin Reserv., Sunset Ln. iš Rt. 91 (Som) Mayfield Vlg. Registracija nuo birželio 1 d. Tel. 440/473-3370.

* Birželio 26 d. 8 v.r. – 1 v. p.p. – Bedford giria – Woodlands of Bedford Reserv. Bike Path parking lot prie Alexander Rd. Apsiaukite neperšlampamais batais. Registruotis tel. 216/341-3152.

• Birželio 26 d. 8 v.v. – džiazas koncertas – Nite Jazz Concert at Zoo. Zoologijos sodo amfiteatras. 3900 Wildlife Way. Bilietai parduodami zoolog. sodo kasoje arba Ticketmaster telefonu: 216/241-5555.

• Birželio 26 d. 2 v. p.p. – Mergaičių golfo diena – Girls Golf Day. 8-15 metų amžiaus mergaitės žais popietės golfą, susitiks naujas bičiules. Shawnee Hills Golf Course, Tel. 440/232-7184. Registruotis iki birželio 18 d. Kaina – \$7 už žaidimą ir už-

kandžius.

• Birželio 26 d. 7:30 - 9 v.v. – Gamtos vaizdai iš Kanados – Moose of Algonquin. Filmas, Emerald Necklace Marina, Rocky River Reserv., 1500 Scenic Park Drive. Tel. 440/734-6660.

• Birželio 27 d. 8-10 v.r. – pusryčiai parke – Breakfast in the Park. Brecksville Reserv. Harriet Keeler Picnic Area Shelterhouse. Poros mylių iškyla Chippewa upeilio tarpekliais. Įvaž. iš Rt. 82 (Chippewa Rd.) Brecksville. Registracija nuo birželio 14 d. Tel. 440/526-1012.

• Birželio 27 d. 12-7 v.v. – Smaragdų liaudiška šventė – Emerald City Folk Festival. Brookside Valley Event Site, Brookside Reserv. tarp Denison Ave. ir Memphis Rd. Žaidimai, dainos, šokiai, rankdarbiai ir kt. Teirautis tel. 216/351-6300. Ger. J.

JURGINĖS PADANGĖJE

Šv. Jurgio parapijoje birželio mėnesio savanorių paskelbtas parapijietis jau daugiau kaip 20 metų padeda rinkti bažnyčiai aukas ir kas savaitę praveda pusinę loteriją ("split raffle") Jis visados pasisiūlo padėti parapijos rudens šventėje arba vasaros gegužinėje. Rinkdami aukas,

tvarkydami patalpas, mes visados galime pasikliauti Savanorio talka. Parapija didžiuojasi, šių metų birželyje suteikdama Antanui Vasiui Savanorio vardą. Jis daug prisideda prie Šv. Jurgio parapijos tradicijų išlaikymo.

Šv. Jurgio parapijos biuletenyje pasveikinti trys vyrai, mūsų diecezijoje šį pavasarį iššventinti į kunigus: M. Glaros, S. Ruggeri ir A. Sejba. Jie netrukus bus paskirti į šios diecezijos parapijas. Taip pat pasveikintas ir kun. Tomas Margevičius, kuris buvo čia pakrikštytas, o šį pavasarį iššventintas kunigu *Minneapolis - Saint Paul* (Minnesota) arkidiecezijoje. Jis apsilankė savo jaunystės mieste ir birželio 6 d. aukojo šv. Mišias Brooklyn St. Thomas More bažnyčioje.

Šį pavasarį trys Šv. Jurgio parapijos jaunuoliai baigia mokyklas. Sveikiname Ventą Civinskaitę, kuri baigia *Our Lady of the Elms* gimnaziją, Gintą Civinską ir Vitą Vaitkų, kurie baigs *St. Michael* pradžios mokyklą (*Independence, OH*), ir Jack Bacevice, kuris baigs *St. Pascal Baylon* pradžios mokyklą. Linkime jiems sėk-

mės, tęsiant toliau mokslą gimnazijoje ir kolegijoje.

Mūsų diecezijoje per pastaruosius 20 metų liko tik apie pusę kunigų, lyginant su 1970-aisiais. Dėl kunigų stokos dabar veiklesni kunigai dažnai eina dvejas ar net trejas pareigas. Parapijas, kuriose anksčiau buvo du ar trys kunigai, dabar aptarnauja vienas. Vienintelė galimybė sumažinti kunigų trūkumą – surasti tinkamus kandidatus, kurie baigtų seminarijas ir būtų iššventinti į kunigus. Dvasiškių pašaukimai neat-eina iš kažkur kitur, bet visados iš parapijų. Ką turi daryti katalikai? Pirmiausia melstis už pašaukimus savo parapijoje ir raginti jaunuolius tai ap-svarstyti, kaip verta gyvenimo pašaukimą. Jei nebus kunigų, kas gi rūpinsis mūsų dvasiniais reikalais ateityje?

Diecezijos Rekolekcijų namai (*Christian Life Center*) šią vasarą rengs programą įvairaus amžiaus žmonėms. Kai kurios jų truks tik vieną dieną arba net trumpiau, tačiau jos padarys įtaką jūsų gyvenimui. Būsimų programų sąrašą gausite, pas-kambinę į *Christian Life Center* tel. 216/531-7370.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid g.

• RUGPJŪČIO 27 d. – Lietuvių kultūros darželių vakaras Gwin Estate sodyboje.

• RUGSĖJO 4-5 d. – metinės ŠALFASS golfo žaidynės vyks "The Reserve at Thunder Hill", Madison, OH. Rengia Klyvlendo Lietuvių golfo klubas.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 11-12 d. – metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės. Cuyahoga Community Colle-

ge, Parma, OH. Rengia Klyvlendo LSK "Žaibas".

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Trijų tautų, neseniai išsilaivusių iš buvusios Sovietų Sąjungos "lagerio", atstovai, dabar gyvenantys Cleveland, Ohio mieste ir jo apylinkėse, neseniai surengė išpūdingą šventę. Gražų gegužės 10-osios vakarą čekų, lenkų ir vengrų kilmės amerikiečiai susirinko į Lenkų sąjungos ("Alliance of Poles") salę kartu pasidžiaugti, kad trys Vidurio Europos valstybės – Čekija, Vengrija ir Lenkija priimtose į NATO. Besidžiaugdami, kad jų tautos dabar turi tvirtą užnugarį, saugantį jas nuo galimos agresijos, šių etninių benruomenių atstovai neužmiršo paminėti, kad NATO narystės artimiausioje ateityje siekia Lietuva, Latvija ir Estija. Tad baltijiečių atstovams pakvietimas atvykti į šią šventę buvo labai malonus ir jaudinantis.

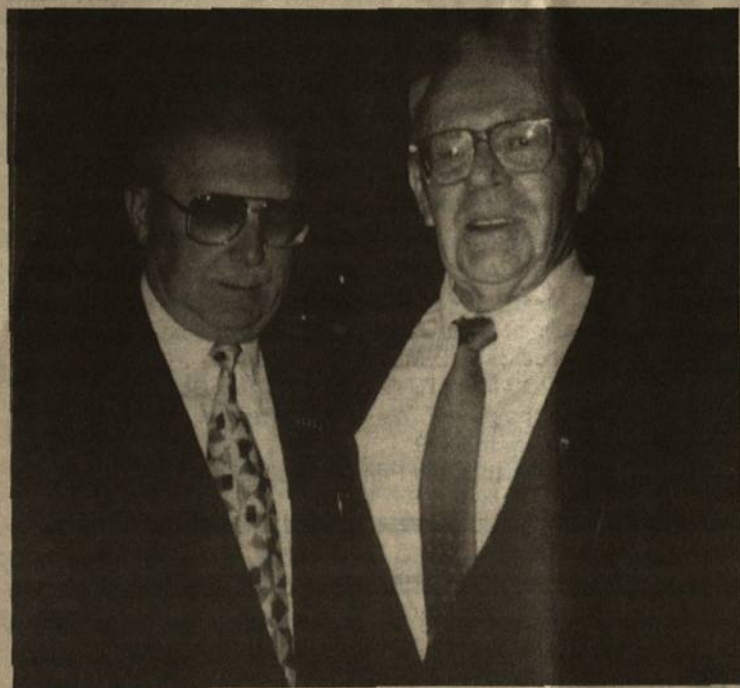
Lietuvių grupę sudarė: Lietuvos Respublikos Generalinė Garbės konsulė Ingrida Bublienė, Amerikos Lietuvių tarybos Klyvlendo (Cleveland, OH) skyriaus pirmininkas Algis Pautienis, JAV LB apylinkės kopirmininkas Dr. Raimundas Šilkaitis ir šių eilučių autoriai – LB apylinkės

kopirmininkas specialioms pavidimams Dr. Viktoras Stankus ir lietuvių tautinės minties savaitraščio "Dirva" redaktorius J. Jasaitis. Mums buvo itin malonu išklausti Amerikos lenkų kongreso Klyvlendo skyriaus prezidento John Borkowski, viceprezidento dr. Mitchell Bienia, čekų komiteto prezidentės Mila Hyvnar, vengrų draugijų prezidentės Kathy Kaposy-Palasics bei kitų oficialių asmenų palinkėjimus, kad neužilgo ir Baltijos šalys taptų

(Nukelta į 12 psl.)

Vengrų jaunimo grupė – prie savo tėvų žemės vėliavos.

Ohio gubernatoriaus atstovas August Pust (kairėje) ir Amerikos Lietuvių tarybos Klyvlendo skyriaus pirmininkas Algis Pautienis.

J. Jasaičio nuotraukos

Į salę įnešama Lenkijos vėliava.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

(Atkelta iš 11 p.)

šios gynybinės organizacijos narėmis.

Tą vakarą Lenkų sąjungos salėje prie apvalių stalų susėdo ir pakilioje nuotaikoje gražiai bendravo įvairiatautė publika. Prieš prasidedant oficialiai iškilmių daliai, lietuviai turėjo progą pasitarti juos dominančiais konkrečiais klausimais su Ohio gubernatoriaus atstovu Augustu Pustu, tarptautinių santykių ir kultūros reikalų padėjėju Polu Vasilevskiu (Paul Wasilewski), kurio seneliai kilę iš Gudijos, artimiau susipažinti su Europos valstybių konsulais, ambasadų darbuotojais, miesto merijos ir tarybos pareigūnais. Blykčiojo daugybė fotoaparatai, darbavosi televizijos filmuotojai. O scenoje buvo išrikiuota valstybių – NATO narių vėliavų eilė.

Ir štai šeimininkai – lenkų bendruomenės atstovai kreipėsi į visus, kviesdami pradėti šią neeilinę šventę. Pritemdytoje salėje pasigirdo iškilmingi Jungtinių Amerikos Valstijų himno akordai. Nors tuo momentu kažkur užstrigo garsajuostė, bet keli šimtai balsų iškart pagavo žinomą melodiją.

Vienas iš labiausiai įaudinančių momentų buvo, kai į salę įneštos naujų NATO narių vėliavos. Tautiniais rūbais pasipuošusių čekų pora, įnešusi savo tėvynės vėliavą, tarsi sustingo salės viduryje. Suskambėjo Čekijos himnas. Šviesos taku šios valstybės vėliava buvo atnešta į sceną

ir pastatyta į kitų NATO narių eilę. Atmintyje iškilo "Prahos pavasario" įvykiai, kai kitos karinės grupuotės – vadinamojo Varšuvos pakto – kariuomenė itin žiauriai susidorojo su į kovą už savo laisvę pakilusia tauta.

Po to į salę įžengė vengrų grupė. Jauni vaikinai ir merginos, kurių dauguma tikriausia yra gimę ir augę Amerikoje, kaip rodė susijaudinę veidai, puikiai suvokė šio nepaprasto įvykio svarbą. Jie dar nebuvo gimę, kai sovietų tankai traiskė sukilėlius Budapešto ir kitų Vengrijos miestų gatvėse. Pasaulio galingieji tada apsiribojo keletu formalių protestų ir nieko nepadarė, kad sustabdytų agresoriaus, svajojusio apie "pasaulinę" revoliuciją, siautėjimą prie Dunojaus krantų. Tačiau nuo šių metų kovo ir Vengrijos vėliava jau plazda prie vyriausios NATO būstinės pastato.

Ryškiai šviečiančių žibintų lydimi, jaunučiai vaikinukai įnešė Lenkijos vėliavą. Ir jie gimė jau po to, kai "Solidarumo" judėjimo vadovai buvo apšmeižti ir išblaškyti, o sovietų karo mašina Lenkijos vyriausybės vadovu pastatė Maskvoje ugdytą generolą V. Jeruzelskį. Ar ne likimo ironija, kad paties V. Jeruzelskio artimieji buvo sovietinių okupantų represuoti?

Ir štai jau visos trys vėliavos sušvito scenoje – NATO narių eilėje, tarsi išreikšdamos tvirtą pasiryžimą, kad

okupantų teroras šiose valstybėse nebepasikartos. Kada šioje rikiuotėje suplazdės mūsų trispalvė, parodydama pasauliui, kad ir Lietuva jau priimta į galingiausią gynybos organizaciją, kad rusiškoji imperija daugiau niekada nebeviešpataus mūsų šventoje žemėje?

Šioje ištaigingoje salėje susikaupe išklausėme maldą – invokaciją, kurią perskaitė I. Masek. Buvo malonu vėl susitikti ir išklausti kongresmeną D. Kucinich – Baltijos draugų sambūrio kopirminin-

ką. Jam įteiktas atminimo žymuo už tautybių veiklos remimą. Senatoriaus Mike DeWine sveikinimą perskaitė jo atstovas M. Gilchrist, senatoriaus George Voinovich atsiųstą sveikinimą pristatė N. Gattozzi.

Tą vakarą sveikinimų ir linkėjimų buvo gana daug. Sveikino Čekijos ambasados darbuotojas Dr. A. Hradilek, Vengrijos garbės konsulas L. Bojtos, Lenkijos respublikos konsulas T. Wielgomas. Specialią rezoliuciją perskaitė miesto tarnybos narys E.

Rybka. Eilėraščių apie žmogaus būseną sovietinio teroro metais ir tautos kovą perskaitė Rev. Dr. S. Kalman. Laimingus čekus, vengrus ir lenkus gražiai pasveikino LR Gen. Garbės konsulė I. Bublienė, kuri prašė remti Lietuvos siekį patekti į NATO. Meninę dalį jautriai atliko tautinių šokių grupės: čekų "Sokol", lenkų "Piast" ir "Gorale". Smuikavo vengrų atstovas A. Gaspar, fortepionu skambino Z. Kalman.

Dr. V. Stankus
J. Jasaitis

Tėvo diena

Anelė Pečkaitienė TĖVUI

Takais svajonių pareinu namo,
Pro sodą praeinu, kurio seniai nėra...
Svirtis sugirgžda mūs' kieme.
Prie šulinio, matau, palinkęs Tėtė.

Pakėlęs galvą apsidairo:
– Ar tu, vaikeli, parėjai?
Jis ištaria džiugiai, su meile
Ir apkabina taip tvirtai.

– Kaip gyveni šaly svečiojoj?
Ar kelio į namus neužmiršai?
– O, mano mylimas tėveli,
Sunku kalbėt man apie tai.

"DIRVAI" AUKOJO:

B. Miklienė, St. Petersburg, FL
A. A. Emilės Kolbienės atminimui 50
M. Balys, Cleve., OH 30
M. Jasėnas, Tavares, FL 20
I. Kapčienė, Daytona B., FL 15
H. Pikturna, Willowick, OH 15
A. Draugelis, Canada 10
V. Mitchell, Taylor, MI 5
M. Vansauskas, Lyons, IL 5
Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?

Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME
VISUS
Į
TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000